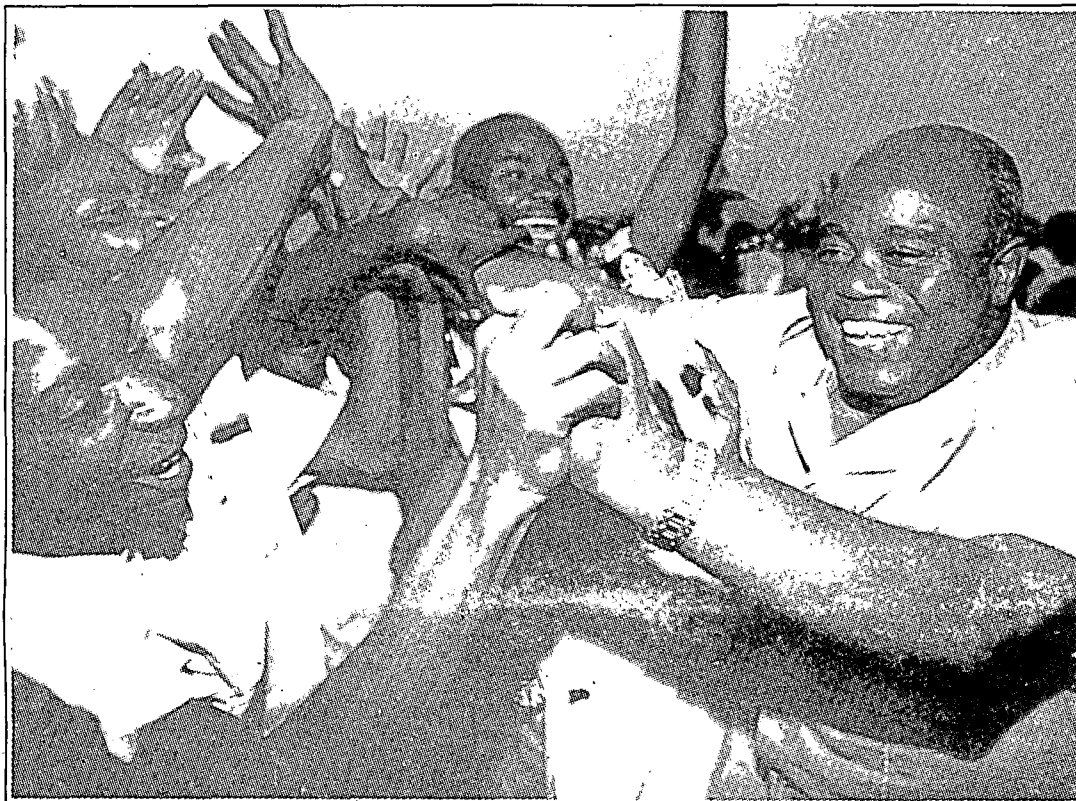

Kabila, un frau

L'Església del Congo reclama crear comissions de Justícia i Pau

Quan el 17 de maig de 1997 Laurent Desiré Kabila entrava a Kinshasa, la capital del llavors Zaire, molts pensaven que el malson zairès s'havia acabat. Semblava que l'ordre tornaria a regnar en el segon país més gran de l'Àfrica i que, finalment, els 45 milions de zairesos —de nou congoleesos— recuperarien la justícia i la llibertat per al segle XXI. Frases com «Kinshasa reneix de les cendres» o «La fi de la llarga nit zairesos» ressonaven en l'ambient.

Un any després, aquestes expectatives s'han enfonsat. Kabila, com ja havien advertit alguns dels seus decebutos com-

panys d'armes, no és un líder carismàtic, ni un dirigent respectat, ni molt menys un home de tarannà democràtic. L'Església congoleesa no deixa de denunciar les contínues violacions als drets humans. Per a gran part de la població, Kabila és un frau.

Pàgines 5 i 6

Cinc milions de famílies camperoles sense terra

Brasil: robar per sobreviure

El Moviment dels Sense Terra ja és un fenomen social que s'ha guanyat el suport de la majoria dels brasilers. Malgrat els cops rebuts, aquest grup, que reuneix centenars de milers de famílies camperoles, segueix ocupant les terres que ningú no treballa.

L'Església de Brasil ha mostrat en repetides ocasions la seva disposició favorable pels més desfavorits —només cal recordar el treball dut a terme per Dom Helder Câmara, el bisbe Pere Casaldàliga o el cardenal Paulo Evaristo Arns. L'Església del Brasil té una postura unànime pel que fa a aquest drama: quan està en joc la supervivència, el dret a la vida se superposa al dret a la propietat. Aquesta opinió és de sant Tomàs d'Aquino.

Pàgina 14

3

Berlusconi: mans netes o brutes?

8

Trobada internacional de joves a Altafulla

15

Document de Joan Pau II sobre les Conferències Episcopals

16

Missions: guerra i pau a Colòmbia

22

Increment de participants a la Universitat d'Estiu Ramon Llull

23

Entrevista al regidor de Cultura de Vilanova i la Geltrú

27

La companyia de Nacho Duato o la dansa encisadora

Recordeu que...

Estem preparant el número

1.000

És una aposta d'avui per demà

És una oportunitat d'anar més lluny

És una aventura de fe i de llibertat

Editorial

Consciència política

Amb les condemnes pel «cas Marey» finalitza un judici que ha convulsionat la vida política a l'Estat espanyol i que ha monopolitzat l'atenció dels mitjans de comunicació, majoritàriament bipolaritzats, i que han pres partit amb una insistència i agressivitat notables. L'existència de vots particulars en la sentència, prou discrepant d'alguna de les condemnes, és significativa del grau de polarització que ha creat aquest procés.

Però el final del judici no tanca la qüestió. El debat pot continuar i, fins i tot, radicalitzar-se. Recursos a la sentència, pronunciaments..., i els dotze casos més relacionats amb els GAL, que en aquests moments estan en espera de judici, seran ocasions suficients per reobrir el debat i tornar a crispar la vida política, allunyant-la cada cop més d'una ciutadania immersa en altres problemes i preocupacions, i debilitant així la vida democràtica i la cohesió social.

El judici pel «cas Marey», malgrat tot, hauria de servir per donar pas a una nova etapa, no per enterrar les qüestions pendents i establir un punt final, sinó per despolititzar-les, asserenar-les i ressituar-les en el seu marc.

Amb la sentència Marey, malgrat les discrepàncies, ja s'ha desautoritzat de manera absoluta qualsevol mena de guerra bruta, deixant sense validesa les mal anomenades «raons d'Estat». Aquest pas ja està donat i ha de ser irreversible. No es poden tolerar les violacions de l'Estat de dret —i menys des del mateix Estat— sinó que cal perseguir-les judicialment amb totes les conseqüències.

D'altra banda, la guerra partidista que enfrontava, i enfronta, el PP i el PSOE avui ja té tot un altre sentit que el que va tenir en el moment d'esclatar el «cas Marey», moment en què encara governava el PSOE. Si els «socialistes» van forçar la judicialització dels casos per evitar les responsabilitats polítiques vinculant-les als resultats de les sentències judicials, avui aquestes responsabilitat, políti-

ques ja estan depurades, en bona part, en la pèrdua de les eleccions i el canvi de govern. Si els «populars» van aprofitar el cas, amb més o menys sinceritat, per contribuir a la caiguda de Felipe González, avui ja poden contemplar com aquest no és ni president del govern ni candidat a ser-ho.

Aquestes noves circumstàncies haurien de servir no per oblidar, però sí per superar aquesta etapa i iniciar-ne una de nova, que es pogués caracteritzar per: voluntat d'aclarir els fets per sobre de la voluntat d'encausar persones; independència dels processos judicials sense pressions mediàtiques ni polítiques; prudència, sobrietat i respecte per les persones i les institucions en els pronunciaments públics del govern i de l'oposició i retorn de la política al terreny del bon govern i prioritat a les qüestions centrals que interessin i afecten la ciutadania. Es tracta de qüestions com el futur de l'Estat del benestar, manteniment del creixement econòmic, lluita contra l'atur, assoliment de més llibertat i seguretat...

Per fer possible aquesta nova etapa, caldrà cicatritzar moltes ferides i superar molts enfrontaments interessats, per això potser una actitud clau és la magnanimitat que demanava el president Pujol en saber-se oficialment la sentència, crida a la qual altres veus del govern i de la societat s'han sumat.

Sense aquest esforç de magnanimitat i sense una voluntat decidida de superació d'una etapa, el risc de fractura social és molt elevat. Tal com també han coincidit a advertir diferents mitjans. Aquí convé recordar que la responsabilitat dels polítics que ens governen passa per la transparència i la integritat de les seves actuacions. No n'hi ha prou a condemnar el terrorisme d'Estat (i de menys quan el fet desprestigia el contrincant), cal estar convençuts que aquest no és el camí d'expansió de la democràcia ni dels drets humans. Ara, els ciutadans de l'Estat espanyol el que demanen és que la classe política ho demostri.

Sumari

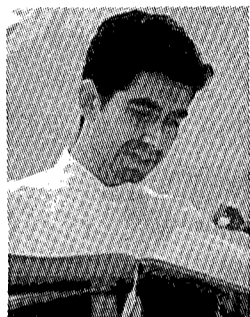
3

Berlusconi: mans netes o brutes?

8

Adéu a Mn. Ramon Prat

16

Missions: guerra i pau a Colòmbia

22

Increment de participants a l'Universitat d'Estiu Ramon Llull

23

Entrevista al regidor de Cultura de Vilanova i la Geltrú

CATALUNYA CRISTIANA

Directora: Núria Oriol

Redactora en cap: Glòria Carrizosa

Redactors: Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Meritxell Cucurella

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña i Jordi Curcó, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia i Albert Muntada, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Xavier Barolet, VIC

Col·laboradors externs: Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Josep Casellas, Francesc Gàmssans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Tomàs Puntí, Antoni Reig, Carme Rullo, Albert Sáez, Pere Tena, Josep Ventura, David Vidal, P-J Ynaraja

Assessor religiós: Cristóbal Sàrriàs

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7.-08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988,

Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UGIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Una democràcia anormal

«**E**l problema Berlusconi.» Aquest era el títol d'un editorial del prestigiós setmanari britànic *The Economist* del 18 de juliol. I el subtítol deia: «Itàlia pot ser considerada com una democràcia normal quan l'oposició està encapçalada per un criminal tres vegades culpable?» De manera crua, l'esmentada publicació plantejava un dels mals fonamentals de la democràcia italiana, que fa dubtar de la seva normalitat dins el context occidental. Es tracta de la corrupció, perquè Berlusconi ha estat condemnat per la justícia tres vegades en els últims set mesos per frau i corrupció i té pendents sis judicis més (cinc a Itàlia i un a Espanya).

The Economist segueix preguntant-se com pot ser normal una democràcia en què el govern depèn d'un líder comunista «antediluvià» com és Fausto Bertinotti, cap de Refundació Comunista. Dedueix que així no hi ha manera de fer les reformes que necessita el país.

La corrupció és un mal estès per tot el món, però dins de l'Europa occidental Itàlia n'exerceix el lideratge. Fins al punt que, quan un grup de jutges de Milà va anar per feina va saltar pels aires tot el sistema polític, a partir del 1992. Parlem de l'operació Mans Netes o Mani Pulite, que va investigar i posar al descobert Tangentopoli o sistema generalitzat de corrupció de l'esfera política governamental i gran part del sistema econòmic, acabant amb el domini del CAF (Craxi, Andreotti, Forlani) i dinamitant l'existència de la Democràcia Cristiana (DC) i el Partit Socialista (PSI), aliats en el govern durant la dècada dels anys vuitanta.

Craxi era el líder dels socialistes, i Andreotti i Forlani els màxims dirigents de la DC.

Dels negocis a la política

La desaparició de l'escena política del partit democristià i el socialista va deixar un buit que va ser ràpidament omplert per un home provinent del món dels negocis i empresari de televisió, Silvio Berlusconi. Aquest personatge primer va conquerir el poder econòmic, fent-se ràpidament ric, després el poder mediàtic, controlant tres importants cadenes de televisió, diaris i setmanaris, i, finalment, va embarcar en el món de la política com a salvador del país, com l'home de la regeneració del sistema polític des de posicions centristes i liberals. Era amic de

Craxi i sempre s'ha dit que aquesta amistat el va ajudar a fer-se ràpidament poderós. Precisament una de les últimes condemnes ha estat per finançament il·legal del PSI.

Berlusconi va muntar un partit propi, Forza Italia, va organitzar al seu voltant una coalició de petits partits de dretes i de centre, el Pol de les Llibertats, i fent servir a fons els mitjans audiovisuals que controla va guanyar les eleccions de 1994, deixant amb un pam de nas l'esquerra excomunista, que creia que li havia arribat l'hora d'accedir al govern. Però la seva funció de primer ministre va durar menys d'un any. El seu govern va caure en retirar-li el suport la Lliga Nord, par-

Silvio Berlusconi.

tidària de la independència del nord de la península italiana. Unes noves eleccions, el 1996, van donar el triomf a la coalició de centreesquerra, L'Ulivo, dirigida pels excomunistes del Partit Democràtic de l'Esquerra (PDS). Berlusconi va estrenar el càrrec de líder de l'oposició.

Berlusconi col·loca mitja Itàlia contra els jutges

Com que els jutges ja l'han condemnat en tres ocasions, l'última el mes de juliol, per afers de corrupció, Berlusconi ha mobilitzat en contra seu les seves tres cadenes de televisió, els seus diaris i setmanaris i el seu partit, de tal manera que ara Itàlia està dividida entre els qui donen suport als jutges i els qui els tracten de lladres. Una altra conseqüència de la corrupció és el descrèdit generalitzat dels partits polítics, fet que obre les portes a la temptació populista. Antonio Di Pietro, un dels jutges més famosos de Milà, va estar a punt de crear un partit propi, el dels de les Mans Netes, però Massimo D'Alema, líder del PDS, va neutralitzar el jutge-estrella presentant-lo com a candidat de l'esquerra en unes eleccions senatorials parcials. Ara Di Pietro forma part del sistema.

La premsa també ha sortit tocada de la situació, ja que ha omplert moltes portades amb els noms de personalitats investigades com si ja fossin culpables. Els jutges s'han acostumat a trencar el secret de sumari i a passar la informació als mitjans de comunicació, i aquests no investigen res, es limiten a publicar les indiscrecions que els arriben. Tot plegat,

ha portat que els jutges ocupin un espai més gran que el que els pertoca, han entrat en competència política amb el parlament i el govern.

Última jugada: el cap d'Estat va donar un cop d'Estat

L'última jugada de Berlusconi per sortir-se dels problemes en què es troba ha estat denunciar que un cop d'Estat va posar fi al seu govern, i que aquest cop va ser dirigit ni més ni menys que pel cap d'Estat o president de la República, Scalfaro, amb l'objectiu que el govern anés a mans de l'esquerra.

Al diari de Roma *La Repubblica* un articulista parlava fa pocs dies d'estratègia subversiva: els fiscals, desqualificats perquè investigen sobre Berlusconi; els jutges, injuriats perquè signen les conclusions de les investigacions; els tribunals, deslegitimats perquè emeten la sentència; les institucions (parlament, govern, presidència de la República), denunciades en bloc perquè no accepten una solució política; és a dir, una amnistia per a Berlusconi.

El diari de Milà *Il Corriere della Sera* publicava recentment un article del famós periodista Indro Montanelli en què aquest proposava celebrar un referèndum perquè el poble decidís si s'havia d'amnistiar al líder de l'oposició, donat que «mai s'ha vist un país dividit en dos i paralitzat per un cas personal».

Un col·laborador del diari nord-americà *The Wall Street Journal* opinava el 24 de juliol que dins la purga del món polític italià calia fer entrar també l'esquerra, que tampoc té les mans netes. I el filòsof Paolo Florès d'Arcais declarava: «Cap amnistia, cap compromís és possible amb els corruptes. La dreta —ja que la corrupció ha estat en un 90% cosa de la dreta— n'ha d'extreure les lliçons: acceptar que els seus caps vagin a la presó per esdevenir una vertadera dreta democràtica.»

La democràcia italiana si no està malalta com a mínim està empicada, és a dir, poc li falta..

Antoni Reig

Periodista

Humor

LOURDES del 18 al 21 d'AGOST
EXPO'98 3 al 10 d'AGOST
 visitant: LISBOA I FÀTIMA
 Sortida: BARCELONA, TARRAGONA, REUS, VALLS, VIC, i altres punts.
 Viatges Alemany
 TRUQUINS al 93.883.33.30, L'INFORMAREM

20 ANYS DE «CATALUNYA CRISTIANA» i NÚM. 1.000

Del 6 al 12 (o bé del 9 al 12) d'octubre

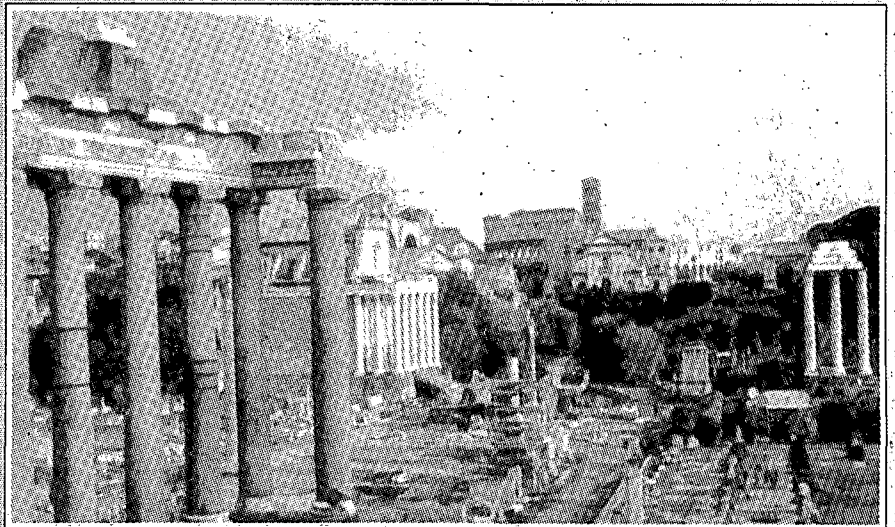
PELEGRINATGE A ROMA

presidit pel bisbe Joan Carrera

En el vintè aniversari de la fundació del setmanari
 i a punt d'arribar al número 1.000

- Opció A (del 6 al 12): Roma, Nàpols, Pompeia i Subiaco.
- Opció B (del 9 al 12): Roma i Subiaco (actes conjunts).

Visita a la ciutat, celebracions a Sant Pere del Vaticà i a Subiaco
 i sopar de germanor.

Assistència tècnica:

MERCATRAVEL S.A.

TOT L'ENCANT DEL CON SUD AMERICÀ

Del 26 de novembre al 12 de desembre

ARGENTINA / XILE

amb creuer per l'estret de Magallanes i travessa dels Andes

- Buenos Aires, la gran capital del Río de la Plata.
- Patagònia i el país de les geleres: Perito Moreno.
- I la Terra de Foc, a la fi del món.
- Creuer «Australis»: d'Ushuaia a Punta Arenas (Xile).
- Navegació per l'estret de Magallanes i pels canals de la Terra de Foc, a la fi del món.
- Puerto Natales i parc nacional Torres del Paine.
- Travessa Andina: de Puerto Mont a Bariloche (Argentina).
- Cerro Campanario, illa Victòria i parc de Los Arrayanes.

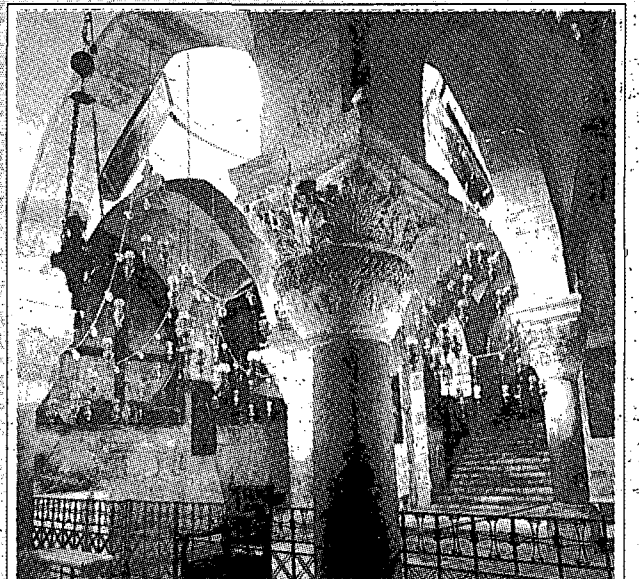
«PELEGRINS DE LA PARAULA» AL PAÍS DE JESÚS

*Del 18 al 25 d'octubre
 Del 8 al 15 de novembre
 Del 28 de desembre
 al 4 de gener*

TERRA SANTA

Celebrar la fe de l'Església
 on aquesta va començar

Una bona manera de preparar-se
 per al Jubileu de l'any 2000

Avís important:

Durant el mes de juliol les
 nostres oficines estaran
 obertes de 8 a 14.00 hores.

Kabila es queda sol

■ Un any després de la guerra, perviu el malson dels congolesos

Quan el 17 de maig de 1997 Laurent Desiré Kabila entrava a Kinshasa, la capital del llavors Zaire, molts pensaven que el malson zairès s'havia acabat. Semblava que l'ordre tornaria a regnar en el

segon país més gran de l'Àfrica i que, finalment, els 45 milions de zairesos —de nou congolesos— recuperarien la justícia i la llibertat per al segle XXI.

Es els primers informes procedents de la nova República Democràtica del Congo escrits per periodistes europeus, clarament antimobutistes i, com es va veure després, amb un excés d'ingenuïtat, predeien que un nou ordre s'instaurava al país, que Kabila es movia en olor de multituds i que els drets dels presos eren més o menys respectats.

Frases com «Kinshasa reneix de les cendres» o «La fi de la llarga nit zaireses» ressonaven en l'ambient. Periodistes belgues, nord-americans, anglesos, etc. donaven la benvinguda a un tal Kabila, líder guerriller, d'idees progressistes, hereu de Lumumba —deien. D'ell s'esperava un polític de la talla del sud-africà Nelson Mandela, de l'ugandès Yoweri Museveni o del ghanès Jerry Rawlings. Un any després, aquestes expectatives s'han enfonsat. Kabila, com ja havien advertit alguns dels seus decepcionats companys d'armes, no és un líder carismàtic; ni un dirigent respectat; no és una «esperança» per a l'Àfrica del 2000, ni molt menys un home de tarannà democràtic.

L'AMIC AMERICÀ

La veritat és que sembla que importa poc el que faci Laurent Kabila. El mateix ambaixador nord-americà a Kinshasa va expressar el suport del seu país a un govern monolític de Kabila amb la intenció de netejar la classe política zairès, corrupta i aliada de l'antic règim. D'aquesta manera es crearien les condicions per a les inversions de les empreses nord-americanes, que participarien en la recuperació econòmica del país. Es tracta de contractes per a l'explotació de cobalt, coure, or i diamants. Han estat acords multimilionaris.

En efecte, sembla que el futur serà brillant per a les multinacionals mineres i petroleres. L'exploració petrolera a la República Democràtica del Congo va començar als anys 60 al llarg dels 22 quilòmetres de costa atlàntica, a l'estuari del riu Congo, que està enclavat entre els rics jaciments *offshore* angolesos del nord i els de Cabinda. Es van detectar cinc jaciments productius de petroli i un de gas. D'aquests, el descobert per Chevron, el camp Mibale, és el més productiu del país. El 1979, l'exrepública del Zaire va començar a explotar el seu petroli. Actualment tenen una producció de 40.000 barrils diaris de petroli, i se'n calculen les reserves fins a un

Kabila, autoproclamat president de la República Democràtica del Congo.

màxim de deu anys.

Es creu que, després de la pacificació interna del país, es desenvoluparan nous camps petrolers, sobretot a la Conca Central, a la regió de Tanganyika, així com gas a la frontera amb Ruanda. Diversos consorcis operen al país, sobretot en l'activitat *offshore*. Les principals empreses són: Congo Gulf Oil (Chevron), Teikoku Oil de Japó (Congo Petroleum Company) i Unocal (Muanda Oil Company). En *onshore* hi ha Agip, Petrifina, Shell i Japan National Oil Company.

QUÈ PASSA AL CONGO?

Però, en què ha canviat la vida dels congolesos? Kinshasa continua sent una ciutat feixuga i coberta per una capa de misèria rere els alts edificis que semblen reptar el riu. Només que aquesta vegada un exèrcit disciplinat s'encarrega de controlar l'aeroport, el riu, els carrers... Els policies continuen sent els mateixos. I la seva situació amb prou feines ha canviat, el sou arriba quan arriba i no dona per a gaire.

Els funcionaris continuen treballant amb paper i llapis, emplenant formularis que després l'humitat s'encarregarà de

fer inservibles com a documents públics. Això si no hi entren les formigues i es nutreixen de declaracions jurades o altres contractes. Els congolesos continuen compartint entre tres la cervesa i alimentant-se bàsicament de la farina de mandioca (el fufou). La desconfiança envers les autoritats governamentals continua formant part de la quotidianitat.

El que sí que ha canviat és que el valor de la moneda s'ha estabilitzat. I de la inflació del 400% de 1996 s'ha passat a la del 5% el 1997. «Abans —es diu pel carrer— els diners no valien res; ara que valen, no en tenim.» Kabila, no obstant això, continua oferint un futur daurat als seus ciutadans. «No pot ser pitjor que Mobutu», diuen.

VAN BUIDAR ELS BANCOS

El dictador Mobutu Sese Seko va convertir el Zaire en la seva principal font de riquesa. La família de Mobutu i els seus aliats van aconseguir endur-se un total de 7.000 milions de dòlars fora del país. Un país que devia i deu més de 14.000 milions de dòlars en con-

cepte de deute exterior. (I els últims 175.000 dòlars que quedaven a les caixes de la banca nacional van caure en mans dels afectes a Mobutu.)

Mobutu va deixar un país endeutat i en bancarrota. El va deixar amb les infraestructures econòmiques sota mínims. Va deixar el Zaire en un estat de violència ètnica —especialment en les zones mineres— que tan útil li va resultar durant les tres dècades de mandat.

Un any després del malson zairès, la nova República Democràtica del Congo, que en un principi havia apostat per una política d'apropament als veïns orientals (Burundi, Ru-

anda i Uganda), mentre es distanciava de l'anomenada francofonia africana i, per descomptat, de França, ara intenta recuperar les aliances amb la República Centreafricana, la República del Congo (Brazzaville) i altres països de parla gala.

En efecte, els països veïns, en un principi aliats de Kabila —Ruanda, Uganda i Angola—, dubten d'aquest personatge que, si bé els ha estat útil, ara els resulta un incòmode amic. Aquests tres països s'han beneficiat de la caiguda de Mobutu: Zaire ja no serà la rereguarda de l'oposició armada congoleesa; ni la rereguarda de l'antiga força armada ruandesa, ni el punt de proveïment per a les guerrilles antigovernamentals d'Uganda. Però faci el que faci, els veritables artífexs de la victòria de Kabila, el ruandès Paul Kagamé i l'ugandès Yoweri Museveni, ja tenen els seus homes situats en llocs clau del govern de Kinshasa.

Ara Kabila se sent inquiet. Veu enemics per tot arreu. No tolera ni una sola indisciplina i alguns dels seus col·laboradors més íntims són destituïts o empresonats. L'Església catòlica i les Esglésies evangèliques estan sota sospita. S'elimina tot el que pugui suposar una trava a la seva política.

PAÍS TRANQUIL

Ha de demostrar que tot es manté sota control, que el país està tranquil. Si no,

(Segueix a la pàg. 6)

diòcesis

Barcelona

Els claretians revisen el seu paper en la societat catalana

■ El Capítol ha reelegit provincial el pare Ramon Olomí

BARCELONA.— Els claretians es van reunir durant una setmana a Barcelona en Capítol Provincial per escollir el nou equip de govern, revisar les actuacions fetes fins al 1998 i elaborar un pla per als propers sis anys. La família claretiana aposta pel treball per afavorir la justícia, per la corresponsabilitat amb els laics i per la pastoral juvenil i vocacional.

El document *Missió profètica dels claretians a Catalunya i a Guajarà-Mirim* és el text aprovat per l'assemblea provincial claretiana. Aquest document, vigent fins al 2004, és la resposta claretiana a un món canviant i reflexiona sobre un estil profètic de vida. I tal com explica el responsable de l'equip de premsa durant el Capítol, Pere Codinach, en l'actualitat els claretians «estem preocupats per la pastoral juvenil i vocacional». Conscients de l'abandó de tota referència religiosa de molts; i amatents a les noves formes de religiositat, els claretians reafirmen dues iniciatives.

Una és l'aprofundiment en l'experiència de les anomenades Missions Populares Renovades i l'altra engegar el projecte Fundació Claret, Experiència Cristiana i

Comunicació. Aquest projecte està basat en la necessitat d'il·luminar des de la fe i la Bíblia l'experiència religiosa i transmetre-la a través dels mitjans de comunicació social.

Els laics estan prenent protagonisme dins la família claretiana. En aquest Capítol hi van ser presents una tarda i van dinamitzar, sorprendre i oferir esperança a tota l'assemblea reunida. Un dels seus informes deia: «Volem una Església d'espardenya, més senzilla i més propera a l'home i a la dona del carrer.» S'ha decidit que la missió evangelitzadora vol ser compartida corresponsablement amb els laics que hi ha a redós de les 14 comunitats claretianes de Catalunya formades per 105 pares claretians.

A banda de la reorganització del sector laical, una de les prioritats decidides és la de treballar en el sector dels joves. S'intensificarà la formació en l'espiritualitat claretiana, que té com a carisma propi la propagació de la Paraula de Déu amb tots els mitjans.

En el terreny de les eleccions va sortir reelegit provincial el pare Ramon Olomí i Batlle. Com a conseller de pastoral es va escollir Xavier Saigí i en l'àmbit de la formació va ser reelegit conseller Màxim Muñoz i com a administrador Francesc Figueras. Aquest

nou equip de govern té la tasca de promoure les estructures pastorals i dur a terme els projectes esmentats.

El Capítol va ser presidit pel representant del pare general, el mexicà Manuel Vilchis. També es va rebre la visita cordial del cardenal arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, que va celebrar l'Eucaristia amb tota l'Assemblea. El Capítol s'emmarca dins la proximitat del 150 aniversari de la fundació de la Congregació Claretiana, que tindrà lloc l'any vinent, i també dins el canvi de mil·lenni.

Miriam Díez i Bosch

Augmenta la participació a l'Escola d'Estiu de Catequistes

BARCELONA.— La XVIII edició de l'Escola d'Estiu de Catequistes es va celebrar al Seminari Conciliar de Barcelona del 20 al 24 de juliol. Els curssets de l'Escola d'estiu van anar a càrrec del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (SIC). Els cursos estaven dividits en quatre nivells: Formació inicial per a qui vol ser catequista; Formació bàsica, per a qui ja ha començat a ser-ho; Formació permanent per a qui vol aprofundir més i l'Escola de Responsables per a aquells que han d'animar la tasca catequètica.

L'assistència a l'edició d'enguany ha estat al voltant de 500 persones de totes les diòcesis. Segons ha dit Montserrat Oriol, secretària general del SIC, «és un bon nombre i estem contents perquè ha pujat en una cinquantena de persones respecte a l'any passat». La valoració que Oriol fa de l'Escola d'Estiu «és bona perquè ha vingut molta gent que ja havia vingut en anys anteriors, però també hi ha

La formació dels catequistes és constant.

gent nova que ve a iniciar-se en Formació bàsica».

L'Escola ha ofert en la Formació inicial un curs titulat *Iniciar-se a ser catequista* per a aquells que es volen incorporar en la tasca catequètica i als catequistes que fa poc temps que ho són. En el camp de la Formació permanent es van oferir els cursos *Catequesi especial: celebració dels sagraments* i *Dinàmi-*

ques visuals per infants. A l'Escola de Responsables es va impartir el curs *El nou Directori General per a la Catequesi*, revisant i fent propostes de millora a partir d'aquest document, i el cursset *Creativitat, llenguatge i simbologia en la catequesi* i *Tècniques de la comunicació en la catequesi*.

Marta Puyol

EL MISTERI DE LA SELVA

LA REPRESENTACIÓ ASSUMPCIONISTA MÉS ANTIGA D'EUROPA (S. XIV) EN LLINGUA CATALANA TEXT MUSICAL SEGONS LA CONSULTA

LA SELVA DEL CAMP BAIX CAMP

Lloc: església parroquial de Sant Andreu Apòstol

Horaris: 14 d'agost, a les 10.30 de la nit
15 d'agost, a les 8 del vespre

Informació i reserves:

Patronat de la Representació de l'Assumpció
Telèfon 977 766 028

VENDA D'ENTRADES LES 24 HORES

Barcelona

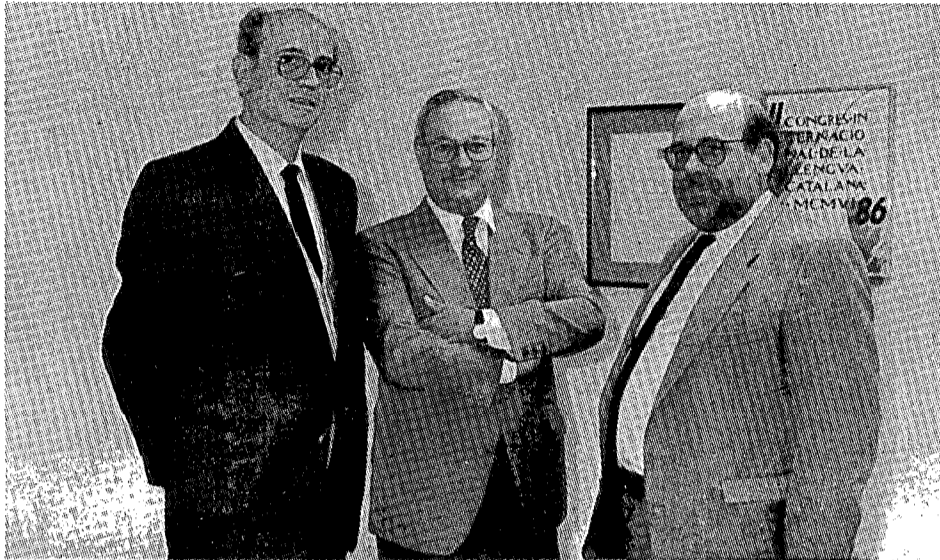
Una inexplicable sensació de pau

■ Tot recordant mossèn Ramon Prat i Pallarès

«Què t'agradaria que diguessin de tu, Ramon, el dia de la teva mort?» Va preguntar el locutor de Ràdio Nacional a un jove neosacerdot anomenat Ramon Prat i Pallarès. «Dels petits d'aquest món, que pensessin senzillament que era un bon sacerdot, i que una inexplicable sensació de pau els acompanyés...» Era el 20 de març de 1960. L'anècdota fou recordada, oportunament, pel seu amic entranyable mossèn Lluís Portabella, davant del fèretre de mossèn Ramon, al final de les exèquies que es van celebrar a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià, el dia de Sant Jaume. Prop d'ell, el cardenal Carles, tres bisbes auxiliars (Traserra, Soler i Vives), i una cinquantena de capellans, omplien el mateix presbiteri on el finat havia cantat la seva missa nova feia 38 anys.

Mons. Carles, es va referir en l'homilia al sacerdot intel·ligent que des del 1976 al 1990 va ser rector del Seminari de Barcelona i que per aquest motiu era conegut i estimat de tants sacerdots. Molts recordem, en efecte, la figura d'aquest capellà alt i una mica enravenat, d'humor anglès i d'inefable bonhomia que explicava Wittgenstein i que tenia sortides sorprenents, plenes d'enginy.

Nascut a Barcelona el 21 de març de 1932, va ser un estudiant brillant. Quan el van ordenar sacerdot al Colegio Español de Roma el dia de Sant Josep de l'any

Mn. Ramón Prat i Pallarès (a l'esquerra) ha estat el darrer president de l'ICESB.

1960, ja era llicenciat en filosofia i en teologia a la Universitat Gregoriana i en Filosofia a la Universitat de Barcelona.

Va ser docent al Seminari. Professor d'ètica a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, a la Facultat de Teologia de Catalunya i a la Facultat Eclesiàstica de Filosofia. Va ser el darrer president de l'ICESB (Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona). Va participar en diverses activitats científiques i era autor, entre d'altres publicacions, d'un llibre sobre la vida sacerdotal: *El sacerdot avui, vida i missió* (Nova Terra, 1969).

Però aquesta tasca com a intel·lectual

i científic l'havia completada amb una activitat pastoral potser menys coneguda per molts però força important en el seu ministeri: mossèn Prat era consiliari dels Equips de la Mare de Déu. Hi va entrar de la mà de l'equip B-148. A més dels lligams d'amistat que hi va establir, el con-

tacte amb els matrimonis li va possibilitar una nova manera de relacionar-se amb els laics. Ells, segons que va declarar moltes vegades, «li havien fet completar la seva imatge de pastor dins l'Església».

En els darrers anys també va col·laborar amb el capellà de la presó de dones i va estar visitant i acompanyant les recluses. Aquest contacte amb el món de la marginació va ajudar-lo molt a encarnar els seus postulats ètics i científics. Amb el seu humor característic solia dir: «Són més delinqüents molts dels que van pel carrer que els que estan a la presó.»

Quan el cardenal Carles va visitar-lo fa unes setmanes a la mútua tèxtil on estava ingressat, restablint-se del coma que li havien produït els infarts, però encara gairebé sense parlar, mossèn Prat es va emocionar. A Sant Vicenç de Sarrià, el dia del comiat, també hi havia emoció. Alguna persona ben senzilla que l'havia atès fins al final, plorava entre els fidels i en l'aire planava, com havia predit profèticament mossèn Ramon tot just ordenat, una inexplicable sensació de pau.

Jaume Aymar i Ragolta

TARRAGONA

La Casa Gran d'Altafulla acull joves catòlics europeus en el Summerweek 98

ALTAFULLA.— Del 27 de juliol al 4 d'agost, l'Alberg de la Joventut Casa Gran d'Altafulla ha acollit la trobada Summerweek 98 que se celebra anualment. Summerweek és una de les activitats que la coordinació europea del Moviment Internacional d'Estudis Catòlics-Juventuts Estudiantils Catòlics Internacionals (MIEC-JECI) du a terme. Tot això dins d'un àmbit de reflexió, treball i coneixement, en què diversos representants de cada moviment tenen l'oportunitat de compartir uns dies de convivència tot tractant un tema des d'una perspectiva cristiana.

La present edició de Summerweek ha estat protagonitzada pel Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians de Catalunya i les Illes (MUEC), que a Tarragona té com a consiliari diocesà Mn. Josep Moreno. La inauguració de la trobada la va presidir l'arquebisbe de Tarragona, Lluís Martínez Sistach, el qual es va adreçar als membres de l'assemblea en cinc idiomes a l'hora de saludar-los. L'arque-

bisbe esperonà els joves «a donar ànima cristiana a Europa, ja que us correspondrà a vosaltres l'aportació d'idees i la renovació, d'acord amb els signes dels temps».

Una cinquantena de joves en edats compreses entre els 14 i 20 anys, una cinquantena en total, representants de més de quinze moviments europeus, van debatre en un ambient d'interculturalitat la necessitat d'una major consciència de responsabilitat entre els estudiants de secundària.

Els joves del Summerweek 98 van gaudir d'una nit catalana, amb l'actuació dels castellers i els diables de la localitat, a més de celebrar una jornada de portes obertes per donar a conèixer les experiències humanes i cristianes de cada un dels col·lectius dels diferents països europeus. També van fer visites programades a Barcelona i Montserrat, on van ser rebuts pel president de la Generalitat, Jordi Pujol, i l'abat del monestir, Sebastià Bardolet.

Joan Boronat

NIT DE MARIA A VINYOLS I ELS ARCS 15 D'AGOST

14 d'agost a VINYOLS Parròquia Sta. Caterina.

- Vella Eucaristia Mariana

de les 11 de la nit a les 3 del matí

15 d'agost a VINYOLS I ELS ARCS

- Missa dels Malalts a les 12 migdia

- Dinar fraternal a les 2,30 tarda

- Rosari cantat a les 6 tarda

- NIT DE MARIA

a les 9,30 vespre

- Processó torxes

Dia 15 Sortida d'Autocars

POBLACIONS

REUS
VINYOLS
CAMBRILS
LES BORGES DEL CAMP
MÓRA D'EBRE
MAS-ROIG
LLORENS DEL PENEDÈS
BARCELONA
LLEIDA
BARBERÀ DEL VALLÈS
BALAQUER

LLEO PARADA

Davant Expo
Plaça Església
Gasolinera
Bar Emilio

INFORMACIÓ

Francesc Dolgado Tel. 977 772 087
Enric Vidal Tel. 977 850 509
Salvador Tuset Tel. 977 365 629
Teresa Munné Tel. 977 817 518
Cinta Carransa Tel. 977 400 811
Julià Folch Tel. 977 830 121
Jordi Ribó Tel. 977 677 131
Josep Garreta Tel. 932 074 479
Àngel Escuer Tel. 973 263 156
Jaume Vallés Tel. 937 180 558
Pilar Rubies Tel. 973 448 456

NOTES:

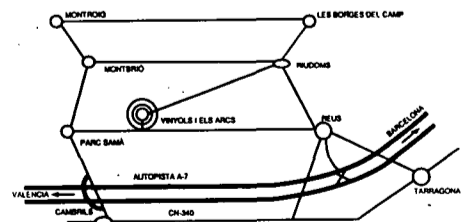
Millor emporteu-vos el dinar, en cas que no podeu averseu una setmana d'antelació

COORDINACIÓ

ENRIC VIDAL
Tel. 977 85 05 09

ENCARREGAT MALALTS

JORDI GARRETA
Tel. 977 79 33 64

- Nits de Maria a Valls tot l'any, els Primers dissabtes de mes de les 10 de la nit a les 3 del matí (Convent de les Mínimes).
- A Llorens del Penedès tots els segons dissabtes de mes de les 10 de la nit a les 3 del matí (Església Parròquia).

Magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Divagacions davant d'una font

Ja fa temps, vaig arribar, tot passejant en solitari, a una font de les nostres muntanyes del sud, força allunyada dels camins freqüentats. L'aigua hi rajava abundosa, i el seu so es feia sentir fins al barranc proper. No hi havia a l'aire cap més so que aquell. Vaig poder veure encara, quan me n'allunyava, quatre isards, que anaven ben segur cap a la font. Era un matí esplèndid. I no és que vulgui fer poesia. Només volia dir que tot era congruent en aquell entorn. Tot hi encaixava.

Tot, menys un envasos buits de begudes de llauna i unes ampolles de vidre d'altres begudes pels volts de

la font. Em vaig preguntar quin sentit tenia arribar allà portant envasos d'aquella mena. La mentalitat de muntanyenc va fer que preguntés també què en feien, d'aquella aigua noble, els qui no en bevien. ¿Potser humiliar-la, tot fent-la servir només per netejar els seus atuells? Se'm va acudir de pensar si aquells visitants es creien que aquella aigua ja era «superada» per les begudes comercialitzades que ells portaven. No vaig poder evitar, per similitud, de recordar la frase bíblica: «M'han abandonat a mi, font d'aigua viva, per fabricar-se cisternes esquerdades.»

No sé si era gaire lògica la il·lació de les imatges, però veient aquella bonica font menyspreada, no em vaig poder estar de pensar en aquells que insisteixen a fer propaganda de certs comportaments, no sempre morals, amb què —diuen— «se superen prejudicis ancestrals». Una superació dubtosa, quan es tracta d'abandonar comportaments i actituds suggerides per la font d'aigua viva que és Jesús, l'Home per antonomàsia, que es mereix ser seguit, però no pot ser superat.

Es parla molt de progrés i de progressistes. Progressar ha estat sempre un desig de tota cultura. Però no podem dir res sobre el progrés sense haver començat abans posant-nos d'acord sobre quin significat donem a aquesta paraula. Perquè l'ambivalència no

és només en el progrés, sinó en la mateixa paraula que l'expressa. Pompeu Fabra, per exemple, diu que el progrés és «l'acció d'anar endavant, d'avançar d'un grau a un altre de superior». Però els exemples que en dona indiquen involuntàriament l'ambigüitat del mot, ja que parla del «progrés de l'enemic», cosa que comporta evidentment una regressió per al bàndol contrari.

El progrés és necessari per a la vida. «L'activitat, la recerca, són essencials per a la vida, per a la inquietud permanent, per a l'avaluació, el trobament, el descobriment, la millora...», dirà Karl Popper (*A la recerca d'un món millor*). Però afegirà després que manca «una recerca conscient i crítica dels nostres errors... No hi ha coneixement sense una crítica racional, una crítica al servei de la recerca de la veritat».

Certament, perquè hi hagi progrés de debò, és imprescindible la recerca de la veritat. El Papa va parlar a la *Veritatis splendor* de la crisi entorn de la veritat. «Abandonada la idea d'una veritat universal sobre el bé, que la raó humana pot conèixer, ha canviat també inevitablement la concepció mateixa de la consciència... S'està orientant a concedir a la consciència de l'individu el privilegi de fixar, d'una manera autònoma, els criteris sobre el bé i el mal.» Tornarem sobre aquesta darrera idea.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Anar a Lourdes

Aquest mes de juliol passat hem fet el nostre pelegrinatge a Lourdes. L'ha organitzat l'Hospitalitat diocesana i ha aplegat més de sis-cents pelegrins, amb força malalts.

Poc abans de les aparicions de la Mare de Déu a Bernardeta Soubirous, l'any 1858, el cèlebre escriptor francès Taine va escriure que Lourdes en aquell temps «no era més que un garbuix de teulades brutes, d'una melangia plúmbia, amuntegades a la vora del camí». Avui Lourdes és una altra cosa. Juntament

amb Roma, és la ciutat europea a la qual anualment acudeixen més pelegrins de tot el món: uns cinc milions.

Per què van tants pelegrins a Lourdes? Què busquen als peus de la Mare de Déu? Si fins fa no gaires anys l'atenció dels pelegrinatges se centrava especialment en les possibles guaricions dels malalts, avui s'orienta més aviat vers l'espiritualitat i el servei.

L'estada a Lourdes és per a tots, i especialment per als malalts, un enriquiment espiritual. Són dies de pregària, de celebració de la fe, de fraternitat. Són dies en què els pelegrins comparteixen molts moments amb cristians d'altres països i d'altres continents. Els pelegrins viuen més sensiblement la universalitat de l'Església de Jesucrist. Maria porta sempre a Crist, i ell és el cap de l'Església estesa d'Orient a Occident.

Tanmateix, els grans protagonistes d'aquests pelegrinatges a Lourdes són els malalts. Ells són el centre de totes les atencions durant el viatge i l'estada a Lourdes. És veritat que els malalts desitgen i dema-

nen a la Mare de Déu la seva guarició. Però també és veritat que a Lourdes es relativitza la pròpia creu i s'entén més clarament el sentit humà i cristià de la pròpia creu, unida a la creu de Crist.

Anar a Lourdes és fer un pelegrinatge, i això ens recorda el caràcter itinerant de la nostra vida cristiana i la vivència de la realitat del poble de Déu en marxa. Com un pelegrí, el cristià sap que no pot instal·lar-se aquí baix i plantar-hi tenda. Fa camí per tal d'assolir, després de la mort, el Jerusalem celestial. Això no ens evadeix del món, sinó que ens fa més compromesos perquè ens fa més despresos dels ídols.

En el pelegrinatge diocesà hi participen molts joves. Són per a ells uns dies intensos de treball, de pregària i de fraternitat, però especialment de joia interior. Tots els pelegrins, també els joves, que van per primera vegada a Lourdes amb malalts, coincideixen a manifestar que hi tornaran l'any vinent. Certament, hom queda corprès i desitja repetir l'experiència. Aquest és un dels «miracles» constants de Lourdes.

Comunicat de la Conferència Episcopal Tarraconense

Els dies 13, 14 i 15 de juliol va tenir lloc la reunió núm. 146 de la Conferència Episcopal Tarraconense a la Casa d'Espiritualitat Jesús Maria del Brull, que va ser presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, i a la qual van assistir tots els membres. A continuació, els oferim de forma íntegra el comunicat de l'esmentada reunió, ja que per falta de pàgines —a causa de l'especial Vilanova i del reportatge sobre els incendis— no el vam poder publicar en el número anterior.

✓ SOBRE LA LLEI D'UNIONS ESTABLES DE PARELLA

Amb motiu de la Llei d'unions estables de parella, aprovada recentment pel Parlament de Catalunya, els bisbes lamenten aquesta iniciativa per la incidència negativa que presumiblement tindrà respecte a la institució del matrimoni i la família, realitats molt importants pel bé de les persones i de la societat. La reglamentació de determinades situacions s'ha de fer sense necessitat de crear legalment noves figures que desdibuixen i perjudiquen el sentit de la institució familiar fonamentada pel matrimoni.

La mateixa Constitució espanyola donà un tracte diferenciat i privilegiat a la família per raó de la seva importància social i sobretot per la seva insubstituïble funció al servei de la persona humana. Això demana que la família tingui una tutela especial en l'ordenament jurídic i social de la societat i que s'eviti qualsevol confusió amb altres situacions.

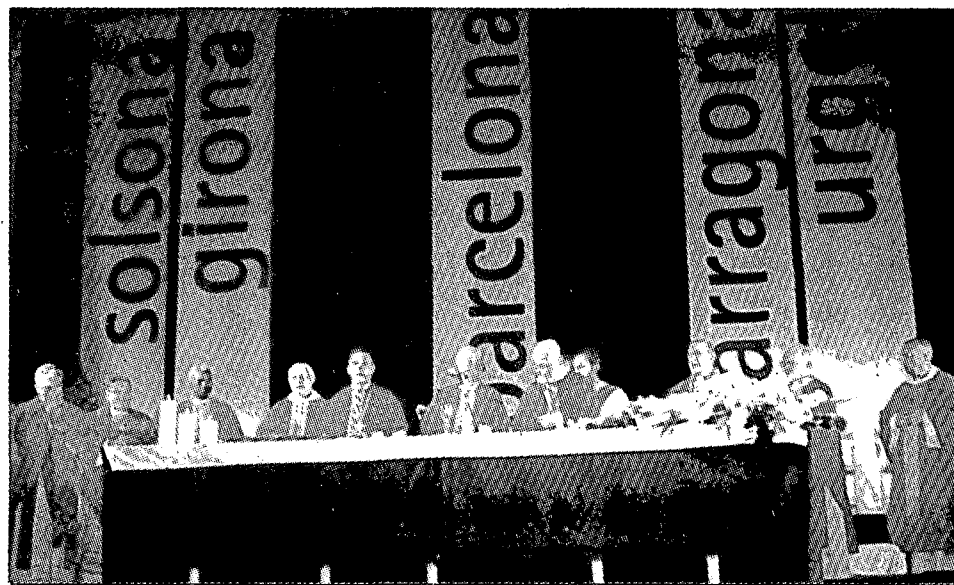
Els bisbes demanem als diputats i governants una atenció més gran i una ajuda més eficaç per tantíssims matrimonis i famílies del nostre país, tal com ja estableix la Declaració Universal dels Drets Humans, promulgada ara fa 50 anys per l'ONU quan diu: «La família és l'element natural i fonamental de la societat i té dret a la protecció de la societat i de l'Estat.»

✓ SUPORT A MONS. MALLA, BISBE DE LLEIDA

Mons. Ramon Malla, bisbe de Lleida, ha informat els bisbes del contingut del decret de la Nunciatura Apostòlica d'Espanya en relació a les obres artístiques integrades des de fa molts anys en el Museu Diocesà de Lleida, procedents de les parròquies recentment desmembrades i agregades a la diòcesi de Barbastro-Montsó. Així mateix, els ha informat de les gestions que ha fet en relació a aquest afer i els ha comunicat la seva decisió de presentar una petició d'esmena al decret esmentat.

Els bisbes han donat unànimement el seu ple suport a les accions empreses per Mons. Ramon Malla i han lamentat les conseqüències que podria tenir per al Museu Diocesà de Lleida, com per altres museus, l'execució del decret en relació a la disgregació dels seus fons artístics. També manifesten que comparteixen el sofriment que ha provocat en el bisbe i en la diòcesi de Lleida la desmembració de 111 parròquies i les conseqüències que ha comportat.

Mons. Malla ha agraït als seus germans en l'episcopat el seu ple suport i els ha assegurat que seguirà duent a terme totes aquelles accions que cregui adequades, d'acord amb el Dret Canònic vigent, per preservar els béns espirituals i materials de la diòcesi de Lleida.

L'Aplec de l'Esperit 98.

✓ APROVACIÓ DELS ESTATUTS DE LA REGIÓ ECLESIASTICA TARRACONENSE

Els bisbes han estudiat i aprovat els estatuts per constituir la Regió Eclesiàstica Tarraconense, en aplicació de la resolució núm. 142 del Concili Provincial Tarraconense. La Regió vincularà jurídicament la Província Eclesiàstica Tarraconense —formada per l'arquebisbat metropolità de Tarragona i les sis diòcesis sufragànies— i l'arquebisbat de Barcelona. Amb la Regió es manté la Província Eclesiàstica Tarraconense, amb tots els seus drets i competències.

La Conferència Episcopal Tarraconense, amb la Regió Eclesiàstica, que gaudirà de personalitat jurídica, consolidarà la seva unitat institucional i continua i potencia el treball que du a terme des de fa 30 anys, per tal de realitzar l'acció pastoral comuna entre les diòcesis de Catalunya i afavorir les relacions mútues entre els bisbes diocesans, amb la perspectiva d'una més àmplia i profunda comunió en el si de l'Església.

Aquest projecte d'estatuts, tal com estableix el Codi de Dret Canònic, serà lliurat a la Conferència Episcopal Espanyola, a la qual correspon presentar-lo perquè la Santa Seu constitueixi la Regió.

✓ APLICACIÓ DE LES ALTRES RESOLUCIONS CONCILIARS

Els bisbes han seguit estudiant l'avantprojecte de directori marc de pastoral sacramental —resolució núm. 66 del Concili Provincial Tarraconense—, al qual dedicaran una jornada de treball en la seva pròxima reunió.

En relació a la resolució núm. 22 —l'atenció del món rural— han decidit constituir un equip de treball interdiocesà amb l'objectiu d'elaborar un projecte de pastoral rural.

✓ VALORACIÓ DE L'APLEC DE L'ESPERIT 1998

Els bisbes han fet una valoració molt positiva de la celebració de l'Aplec de l'Esperit 1998, trobada interdiocesana de joves que se celebra cada tres anys el diumenge de Pentecosta i que enguany ha tingut lloc a Vilafranca del Penedès. La delegada de joventut de Barcelona, Rosa Deulofeu, membre de la comissió organitzadora de l'Aplec, ha presentat el balanç de la trobada tant pel que fa a l'assistència —més de 5.000 joves procedents de parròquies i de moviments apostòlics— com el desenvolupament dels diversos actes: el relançament de la Proposta de Pastoral de Joventut de Catalunya i Balears, la celebració de l'Eucaristia, els tallers, les estones de pregària, el missatge final i el lliurament de la Carta dels bisbes als joves de Catalunya. S'ha ressaltat també la bona acollida i col·laboració per part del poble i les autoritats de Vilafranca.

Els bisbes desitgen que la vivència espiritual i de comunió d'aquest Aplec 1998 trobi continuïtat en els moviments, grups i comunitats de joves cristians, i que la seva «Carta als joves» sigui difosa i coneguda en les diòcesis de Catalunya.

✓ ALTRES QÜESTIONS

D'altra banda, els bisbes han rebut l'equip directiu renovat del setmanari *Catalunya Cristiana*, que els ha informat dels projectes de la publicació, tant pel que fa a la pròxima edició del número 1.000 com de les previsions per als anys vinents.

També han intercanviat informació sobre els treballs del Jubileu de l'any 2000 a les seves diòcesis respectives, per posar en marxa les accions interdiocesanes que s'hauran de dur a terme. (GIEC)

**EL PRODUCTE QUE LI RESOL
DE DEBÒ
EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES.**

**Demani'l a la seva drogueria o
supermercat.
Ens ho agrairà!**

opinió

Zoom

Quan arreu del món civilitzat la dona ha recobrat la dignitat i els drets que li pertocuen com a membre de la societat, a l'Afganistan, els taliban, fanàtics interpretadors de l'Alcorà i de les lleis islàmiques pròpies de l'Edat Mitja, l'han reduïda a la més trista servitut, a ser un objecte més del mobiliari familiar. Una cosa qualsevol que es pot rebutjar o llençar com una escòria. El més trist és que aquest mateix problema es planteja en els països del món àrab on hi ha focus fonamentalistes que lamentablement van estenent la seva influència.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Déu, pare o mare?

Alguns psicòlegs no accepten la idea d'anomenar Déu «pare» considerant la figura paterna com a impositiva i massa dura.

Per analitzar el fonament científic d'aquestes crítiques, Paul Vitz, catedràtic de psicologia de la Universitat de Nova York, va pronunciar el 19 de maig passat una conferència a l'Ateneu Pontifici Regina Apostolorum de Roma, on va aprofundir en el concepte de Déu com a pare.

Segons el professor Vitz, fins ara han regit tres models en la funció sexual: el complex de superioritat de «l'home mascle», que denigra la dona; el model andrògin «unisex», que treu importància a la diferència de ser home o dona, i el model complementari, que reconeix l'aportació pròpia que tant l'home com la dona ofereixen a la família i a la societat.

El professor Vitz demostra com el cristianisme veu en Jesucrist el millor antídoto contra el model de «l'home mascle», donat que Jesús es va mostrar pioner i mestre ensenyant i servint tothom. D'aquesta manera, Jesucrist va oferir la millor imatge humana de Déu Pare que ensenya, estima, guareix i

protegeix tots els homes i dones indistintament.

Des d'un punt de vista psicològic, Vitz va justificar la conveniència de mantenir el concepte de Déu com a pare. «Una de les principals tasques en l'educació de qualsevol nen —diu— consisteix en l'adquisició de la identitat del seu sexe, que resulta més fàcil per a la nena, amb una identificació més immediata amb la mare; i per al nen és més fàcil la individualització, perquè esdevé autònom de la mare amb menys dificultats.» I afegeix: «El paper del pare resulta fonamental, perquè és un model per al nen, i talla la progressiva separació que s'ha de verificar entre la filla i la mare...»

Les afirmacions de l'eximi psicòleg americà són una mica teòriques. El teòleg brasiler Leonardo Boff té un llibre, *El rostre matern de Déu*, en què situa la qüestió més a l'abast de tots. En primer lloc, Boff manifesta que les analogies humanes sempre fallen quan es refereixen a Déu. «Ara bé —escriu Boff—, a la Bíblia, la relació de Déu és tan tendra i amorosa que més que un Pare, sembla una Mare.» I cita el profeta Isaïes quan el Senyor li diu: «Es que pot una dona oblidar-se del seu marrec, no compadir-se del fill de les seves entranyes? Encara que aquestes s'oblidessin, jo no t'oblidaria» (Is 49, 14-15).

És cert que no són les formulacions o analogies humanes les que ens revelen el rostre de Déu —masculí o femení—, sinó els continguts que defineixen la seva essència inefable i inassolible i la conducta amorosa del seu Fill, com el al Pare que, fent-se home, ens ha redimit i salvat.

Notes insignificants

Germa Adrià

Lliçó d'humanitat

AJesucrist, de vegades, no l'entenc gaire. Em desorienta. Per exemple, em pregunto, com va poder tenir Jesucrist una visió tan clarivident dels presos fins a posar-los com a escambell del seu Cel?

Perquè és rotund quan afirma: «Veniu, beneïts..., perquè estava pres i em van visitar..., marxeu, maleïts..., perquè estava pres i no em vàreu venir a veure.»

Va visitar Jesucrist alguna presó del seu temps? Sí, va estar captiu i al calabós, però, d'on i com sabia que els presos necessiten que algú els visiti?

Com és possible que encara hi hagi cristians indiferents als problemes dels presos? Se'ls pot deixar solament en mans dels «funcionaris», cada dia més humans i més entregats al servei dels presos?

Què li diran al Senyor els cristians que mai s'han interessat pels presos? Quina excusa podran donar aquells que fins i tot desitgen que els presos estiguin més tancats, més vigilats, més retinguts en el seu engarjolament?

És veritat que no tots poden anar a les presons. Pobres funcionaris si rebessin la invasió de bons cristians ben intencionats i amb excessiva commiseració!

Fa més de 25 anys que vaig a les presons. Allí no desenvolupo cap activitat: ni faig classes, ni estic a l'infermeria, ni em dedico a col·laborar en les tasques de neteja. Ells netegen les presons fins a fer-les brillar.

I per això em sento una mica immunitzat i garibé goso, de vegades, fer coses poc recomanables. Al final de la meua estada a la terra el Senyor em dirà: «Vine, Pare beneït... perquè estava pres i em vas venir a visitar.»

No podrà faltar a la seva paraula. Segur.

I vaig simplement a això a les presons: a visitar..., a xerrar..., a riure..., a planejar..., a comentar coses de la vida..., a estar amb els amics presos. I a cada presó i cada vegada rebo una lliçó d'humanitat i fins i tot de fe. Els presos són homes com els altres. Són persones amb tota la seva complexitat i tota la seva senzillesa. Són ànimes assedegades d'amor, d'amistat.

Durant l'estiu, visito presons per tot Espanya. I molts, en acabar l'entrevista, em diuen: «Gràcies, germà, per la visita. Gràcies.» I això ja és un gran premi. I si a més ha de venir el premi definitiu del Senyor Redemptor i Alliberador, què més puc esperar?

Vinga!, que algú s'animi. Ja n'hi ha molts que estan animats i visiten les presons. Sempre podria fer-ho algú més. Gràcies per la visita.

Cartes del lector

El segle de les dones

Sra. Directora,

S'han dit i escrit moltes interpretacions sobre les xifres d'avortament de les adolescents, segons les dades del CSIC. Voldria comentar-ne una altra, que considero molt important. Si realment és cert aquest elevat percentatge d'avortaments, hauríem de plantejar-nos quin n'és el motiu. N'hi ha dos: la por que ho sàpiguen els pares i la reacció que puguin tenir, o bé el consell dels mateixos pares temerosos del què diran la família, els amics o els veïns.

Amb aquests motius, es pot pensar què l'avortament millora la situació de la dona? ¿No serveix, en canvi, per perpetuar esquemes endarrerits que la perjudiquen? Perquè és una discriminació lluitar perquè no hi hagi discriminació de la dona a la feina, en càrrecs públics, forces socials, i després aconsellar una noia que avorti perquè amb un fill no podrà dur a terme els seus projectes acadèmics o professionals. Perquè el segle XXI sigui el segle de les dones cal que actuïn sense cap mena de coacció, ni per la pressió social.

M. SOCORRO PARADAS PENA
Cornellà de Llobregat

La píndola RU-486

Sra. Directora,

Últimament es parla molt del cop de medicament, tothom critica la retallada dels medicaments que paga la Seguretat Social. Malgrat això, tots els partits polítics, en una acció de «modernitat», han optat per mantenir la píndola en els medicaments que paga la Seguretat Social.

Aquesta píndola, que pretén un avortament ràpid, esdevé una solució encara pitjor, en què els efectes secundaris porten a la necessitat d'un control continu

de l'evolució de l'avortament o fins i tot a l'esterilització de l'aparell reproductor femení. Però el veritable problema rau en el fet que hem arribat a una societat que mata els fills i posa aquesta mort en les farmàcies, en una mena de homenatge a l'horror nazi.

ALFRED SUBIRANA BELTRÁN
L'Hospitalet de Llobregat

Tot en castellà

Sra. Directora,

En el número de l'11 de juny, en un escrit de Mn. Josep Casellas i Matas, referint-se a les possibles conseqüències de la mutilació del Bisbat de Lleida, diu el següent: «Una gran part dels 30.000 fidels que el dia 15 entraran a la diòcesi de Barbastro-Montsó parlen català, una llengua que no és la que predomina en aquella circumscripció eclesiàstica. ¿Tindran en compte aquest fet els responsables diocesans de Barbastro-Montsó i els bisbes de la província eclesiàstica de Saragossa en el seu conjunt?» Jo recordo que quan es féu el primer traspàs de

parròquies, el 1995, vaig escoltar un discurs d'un eclesiàstic, digne del general d'un exèrcit d'ocupació, i el bisbe de Barbastro, responent la pregunta de si en aquelles parròquies es farien les celebracions en català, va dir que es faria tot en castellà, si no es tractava d'un cas molt especial. Què en podem esperar de tot això?

JOSEP M. MARLÈS
Barcelona

Tercera edat

Sra. Directora,

Segons els biòlegs, la vida és una cursa en diverses etapes: es neix, es creix, s'arriba a la plenitud, s'envelleix i es mor. S'ha de saber passar d'una etapa a l'altra i saber trobar en cadascuna d'elles el seu propi encís, però acceptant la realitat inexorable del propi desgastament físic i psíquic. A hores d'ara, arribar al que anomenem tercera edat sembla que costa molt, ja que estem en una època abocada al futur de la joventut i s'oblida la vellesa.

Al llarg dels segles, en totes les civi-

litzacions, s'ha considerat l'ancià com a portador d'una gran autoritat. Malgrat això, la cultura occidental margina els grans. Una societat egoista no està capacitada per solucionar el problema de l'ancià. Joan Pau II, en la trobada amb la tercera edat, va dir: «Molts no comprenen que no es pot valorar la vida i les coses amb un únic criteri econòmic o d'eficiència. Per aquest camí es deshumanitza la convivència i s'empobreix la família i la societat.»

A la sensació de destorb i molèstia que pateix l'avi, la societat respon prescindint d'ell. La família o la societat que aparca els malalts o vells, encara que després pretengui tranquil·litzar la seva consciència amb diners, és una família i una societat deshumanitzada, guanyada per l'egoisme i captivada per l'ídol del propi benestar.

M. ELENA VIZCARRO
Barcelona

En defensa de la veritat

Sra. Directora,

Em plau ser assidu lector de *Catalunya Cristiana*, però em sento bastant molest per la sèrie d'articles d'«El planeta Terra i la seva història». Crec sincerament, i sense voler molestar ningú, que aquests articles encaixarien millor en una gasetta científica dedicada a la fauna que en un periòdic per a la gran família cristiana. És obvi que especular sobre la veritat de vegades pot ser destructiu, perquè acostuma a causar molts dubtes en persones amb la fe poc arrelada.

Les Sagrades Escripures, que és la Paraula de Déu, ens revelen que Déu va crear l'home a la seva imatge i semblança. Per tant, considero absurd el fet d'especular i mirar de demostrar a través de la ciència que el llinatge de l'home pugui derivar d'un simi. Que existís o existeixi algun simi o bèstia amb característiques similars a l'home és possible. Com també és possible contemplar en aquest món la intel·ligència de determinades bèsties, i la bestialitat de determinats homes.

Però una cosa és evident: tant l'home com el simi van ser creats per Déu. Però el simi és una bèstia que pertany al regne animal, mentre que l'home és un ésser espiritual que pertany al Regne de Déu. Per tant, senyors científics i filòsofs, mireu de pensar i raonar com a fills de Déu, perquè altrament l'únic que s'aconsegueix és crear dubtes i confusions i això, precisament, ni edifica ni enforteix la fe dels cristians.

JOSÉ VÁZQUEZ NÓVOA
Cornellà de Llobregat

Esqueles a

Catalunya Cristiana

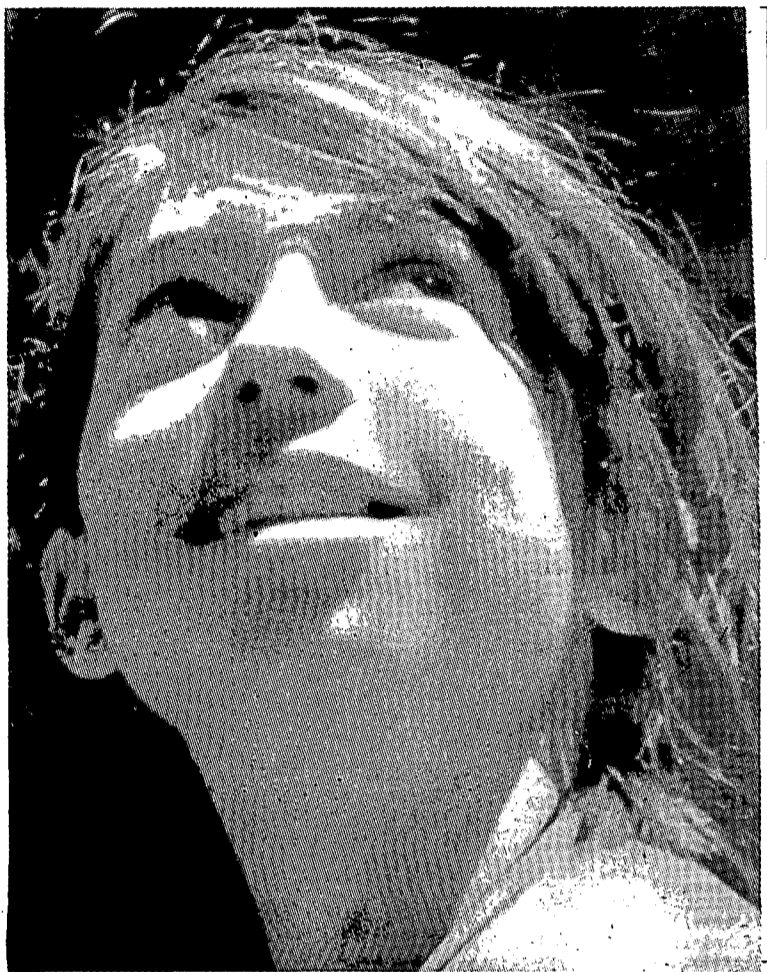
Truqueu al
934 905 988

Descompte especial per a subscriptors, parròquies i comunitats religioses.

Autoestima

Joan Guiteras i Vilanova

saber escoltar

La psicologia i la pedagogia parlen sovint d'autoestima. El mot significa l'estimació a si mateix. De fet, el resum dels manaments afirma que cal estimar els altres «com a tu mateix».

Les anomenades ciències humanes detecten persones que no s'estimen o que es tenen un baix nivell d'autoestimació. Quan això succeeix s'entra en el món de la malaltia. Seria el que anomenem tenir complex de determinades coses personals. Hom pot no acceptar la seva talla, el seu nas, el seu pes... O trobar-se lleig en general, cosa que li crea vergonya, sensació que és ridículament diferent dels altres i arribar al convenciment que això li merma la vida social. És possible que algú arribi a un sentiment d'autoestimació deficitari per manca d'amor, perquè se li recriminen constantment i sense raó les seves actuacions, perquè innecessàriament se li està sempre al damunt. Des del punt de vista de la sanitat corporal i espiritual cal tenir en compte aquestes realitats. Almenys procurar que ningú no se senti desvalorat per nosaltres. Totes les persones tenen qualitats que les fan amables. Cal que ens n'adonem. I hem de recordar que l'autoestima és necessària per estimar el proïsme o caritat.

L'autoestima, però, és incompatible amb la prepotència. De cap de les maneres comporta la sobrevaloració personal, el sentir-se superior als altres o l'actuació com una mena de superman que no té impediments i que avança, si cal, a cops de colze. En realitat, l'autoestima és la humilitat i la senzillesa. Estimar-se i respectar-se a si mateix —en cristià— coincideix amb l'actitud bàsica i fonamental de la humilitat, virtut sobre la qual s'edifiquen totes les altres. He llegit la següent afirmació de sant-Agustí: «Si vols construir un edifici —no és el major edifici la construcció d'un mateix?— pensa primer a posar-li el fonament de la humilitat.» També s'ha escrit que la humilitat és «la mare, l'arrel, l'aliment, el fonament i el lligam de tots els béns» i «el fons, la tapa i el joier, on reposen i estan protegides les virtuts».

El garrofer

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Quan jo era petit, durant els anys posteriors a la guerra civil, compràvem garrofes a les botigues de dolços, en recordo especialment una a Burgos, anomenada «enganyanens», a la qual anàvem malgrat el nom. Ens costava cada una 10 o 15 cèntims (de pesseta, no d'euros). Gaudíem del peculiar gust dolcenc d'aquest fruit lleguminós. Més tard, a Catalunya, he conegut l'arbre, i sempre que el veig recordo aquells anys d'infantesa, prenc algun fruit i me'l menjo.

Als cristians la garrofa ens evoca la paràbola del fill pròdig, un dels relats més bells de la literatura antiga de l'Orient Mitjà. Com que la coneixem des de petits, no ens adonem de l'encant de la narració i, amb pena, observo a vegades, que en algunes celebracions es trien textos d'altres autors, de menys rang religiós i de menys qualitat literària. Es cometen tants disbarats actualment per part de gent que es creu avançada i que només és ignorant! Doncs sí, el mal fill, en els mals temps, desitjava menjar

garrofes de les que donaven als porcs. Aquesta senzilla dada ens fa evident que aquest aliment, encara que servís als pobres en moments d'escassetat, no era una menja digna, ja que es donava a l'animal malèit per tot semita, sigui jueu o àrab, que és el porc.

Pel que veig, el passatge de sant Lluç, del capítol 15 del seu Evangeli, és l'únic lloc de la Bíblia on es parla de *Ceratonia siliqua*, que és el nom que li donen els botànics a aquest arbre, que arriba fins als 10 metres d'altura. M'he recordat d'ell, i escric aquestes línies, quan encara és propera la festa del Carme. Hauríem de dir la Verge del Carmel, com diem la Verge de Montserrat o de Núria. El pelegrí de Terra Santa sol visitar l'església dels carmelites, Stella Maris es diu, resa una mica i se'n va ràpidament. Potser després recordarà els grans edificis i la vista sobre el mar. He tingut la sort de poder passar la nit al ras en aquella petita serralada de no més de 20 km i gaudir durant la nit de la lleu marinada. Terra Santa, si es vol conèixer, ha d'entrar no tant pels ulls,

sinó també amb els peus recorrent camins, i també amb l'esquena dormint a terra. Doncs bé, al Carmel no tan sols hi ha grans edificis d'hotels i negocis, sinó també abundant vegetació, pins especialment i garrofers. Vaig menjar allí garrofes i vaig portar llavors que vaig plantar. L'arbre va

créixer un parell de pams però no me'l vaig quedar. El clima de casa meua no és l'adequat i vaig regalar-lo a un amic carmelità.

He dit que només és esmentat una vegada a la Bíblia, però crec que en la literatura rabínica i apareix en més d'una ocasió.

retrats bíblics intencionats

ÀNGELS

- Vestits de nadons per a batetjos
- Vestits de dames i patges per a casaments i cerimònies

Dissenys exclusius fets a mà

Tel. 934 551 421
Sra. Julita

Brasil

església en el món

Amb els peus sobre la terra

■ Gairebé un milió de quilòmetres quadrats de terra està en mans de menys de l'1% dels propietaris

SÃO PAULO.— El Moviment dels Sense Terra ja és un fenomen social que s'ha guanyat el suport de la majoria dels brasilers. Malgrat els cops rebuts, aquest grup, que reuneix centenars de milers de famílies camperoles, segueix ocupant les terres que ningú no treballa.

Van arribar a uns terrenys que ningú no havia explotat durant anys. Van acampar davant d'ells. Després els van ocupar i van sol·licitar al govern el dret a la seva explotació. Els veïns dels municipis confrontants els observaven amb reserves. El silenci administratiu era un bon senyal. Almenys ningú no els faria fora...

De sobte, la vida es transforma a la zona. Per primera vegada en anys, a Charqueadas, una petita localitat brasilera, era possible trobar carn, ous, llet i vegetals a preus realment assequibles per als seus pobladors. Què va passar? Una cosa tan senzilla com que les terres fins llavors ocioses i properes al municipi s'estaven treballant. Hi havien arribat els Sem Terra, que amb la Constitució brasilera sota el braç van recordar novament que, per llei, per justícia i per lògica, la terra és per a qui la treballa.

Però, tot i que la raó i la legalitat els acompanyen, els Sem Terra són perseguits per la policia i els pistolers particulars al servei dels grans latifundistes. En els últims quinze anys han mort gairebé 1.800 persones en mans dels cossos de seguretat i grups paramilitars. Malgrat que el govern brasiler ha castigat els autors d'algunes matances, la majoria resta en la impunitat (segons la Comissió Pastoral de la Terra, tan sols hi ha hagut 16 condemnes).

Molta terra en un país de camperols sense terra. Aquesta podria ser la gran paradoxa del Brasil. «Al nostre país hi ha milions de persones que passen gana», explica Alfonso, un portaveu del Moviment de los Trabajadores Rurales Sin Tierra (MST). «I això —afegeix— en un país tan ric com el Brasil, és una vergonya.»

Al Brasil s'està donant una extensió aproximada de 700.000 quilòmetres qua-

drats; més o menys l'extensió de tota la península Ibèrica. I hi ha més d'un milió 500 mil quilòmetres quadrats de terres ocioses —tres vegades l'extensió de l'Estat espanyol— en mans de terratinents. De totes les terres del Brasil, segons el Banc Mundial, gairebé un milió de quilòmetres quadrats està a les mans de menys de l'1% dels propietaris.

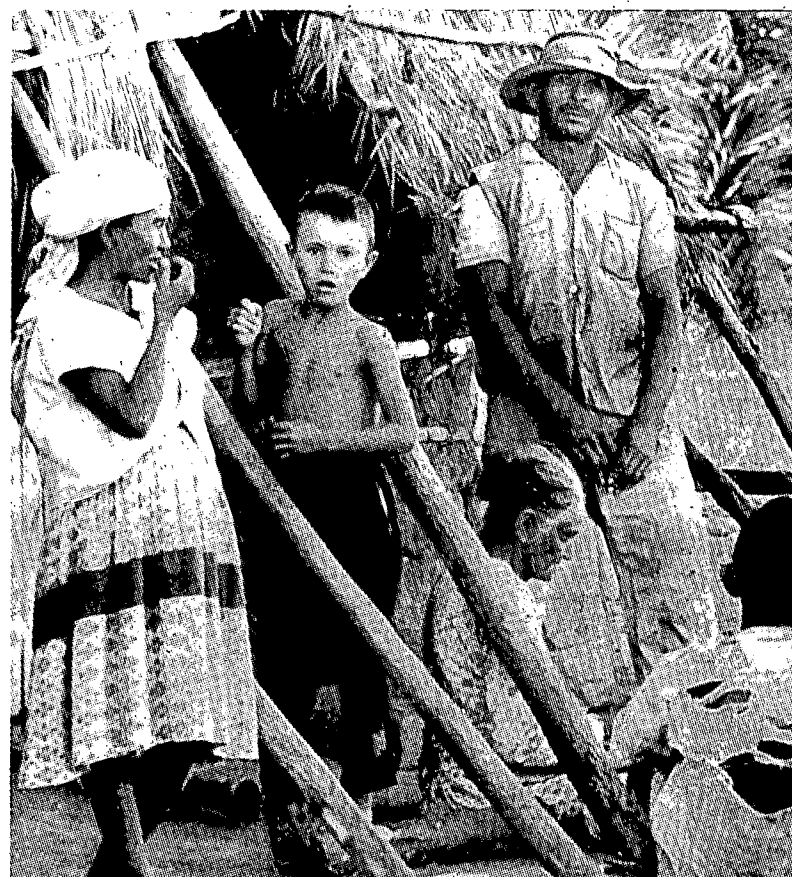
D'altra banda, el 50% dels petits camperols a penes té el 10% de les terres productives. I no són els latifundistes els qui alimenten la població, sinó aquests petits camperols que venen la seva producció per a consum intern. Els latifundistes ho han enfocat cap a l'exterior. La terra hi és. I els camperols també.

Una hectàrea d'un latifundi produeix 400 quilos d'aliment per any. Avui, 53 milions de brasilers tenen dificultats serioses per posar un plat diàriament sobre la taula. És un terç de la població. Per a un altre representant del MST, Carlos F. Bellé, «la reforma agrària optimitzaria les explotacions i aquestes permetrien alimentar aquest terç de la població que avui passa gana al Brasil».

La Reforma Agrària, malgrat que funciona, va massa lenta. Segons les seves dades, hi ha gairebé cinc milions de famílies camperoles sense terra. I en els primers tres anys de govern de Fernando Henrique Cardoso s'han repartit parcel·les a un total de 180.000 famílies, a les quals se sumaran unes 100.000 més durant aquest 1998.

L'Església clama al cel

El cardenal Paulo Evaristo Arns mai no ha amagat el suport de l'Església catòlica a les invasions de terres promo-

Els Sem Terra pateixen la persecució de la policia.

gudes pel MST. I, reiteradament, ha demanat al govern que no demori per més temps la reforma agrària. Segons Arns, «l'ocupació d'una terra que no s'està treballant és totalment legítima». Com Arns, nombrosos bisbes brasilers ha donat el seu suport al MST.

L'Església a Brasil ha mostrat en repetides ocasions la seva disposició favorable pels més desfavorits —només cal recordar el treball dut a terme per Dom Helder Câmara o el bisbe Casaldàliga. Però l'actual situació que pateixen els sectors més vulnerables de la població

brasiler ha provocat un reacció unànime a l'Església.

En efecte, la situació extrema que viuen milions de camperols ha portat el bisbe Orlando Dotti (d'una línia més oberta) i el bisbe Amaury Castanho (més conservador) a coincidir en què fins i tot el robatori és lícit quan el pobre no té amb què alimentar la seva família. Perquè quan està en joc la supervivència, el dret a la vida se sobreposa al dret de la propietat, recorda el bisbe Castanho, citant sant Tomàs d'Aquino.

Carles Casals

MÈXIC

Més veus contràries a l'avortament

MÈXIC.— El secretari de Governació de l'executiu mexicà, Francisco Labastida, ha intentat posar punt final al debat que han causat en els últims dies les declaracions del secretari de Salut, Juan Ramón de la Fuente Ramírez, on proposava un debat social sobre la despenalització de l'avortament. Segons Labastida, el secretari de Salut «va dir que una proposta d'aquest tipus es podria debatre, però no va convocar a dur a terme la consulta que li atribueixen».

L'arquebisbe primat de Mèxic, el cardenal Norberto Rivera, ha afirmat que l'Església està disposada a dialogar amb

els líders dels partits polítics perquè es tingui en compte la seva posició contra l'avortament i en favor de la defensa de la vida. Segons el cardenal, per reduir les xifres alarmants de dones que moren per avortaments clandestins, s'hauria de fer un treball més seriós, atendre les dones en tot el procés de gestació perquè no es vegin obligades a prendre decisions que no solucionen el seu problema. D'altra banda, el nunci de la Santa Seu, el director de l'Institut Mexicano del Seguro Social i el representant d'Unicef a Mèxic, s'han mostrat contraris a la despenalització de l'avortament. (Zenit)

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores

Ens desplaçem a domicili.

**Tramitació
d'enterraments**

**En cas de defunció,
què s'ha de fer?**

Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Cardenal Ratzinger: «La veritat no es decideix per majoria»

■ Presentada la carta apostòlica del Papa sobre les conferències episcopals

ROMA.— «Les conferències episcopals existeixen per ajudar els bisbes, no per substituir-los.» Amb aquestes paraules el cardenal Joseph Ratzinger, prefecte de la Con-

gregació per a la Doctrina de la Fe, va iniciar la presentació de la carta apostòlica de Joan Pau II, *Apostolos Suos*, sobre la naturalesa jurídica i teològica de les conferències.

El cardenal Ratzinger va mostrar, en roda de premsa, la novetat d'aquesta carta apostòlica. Va explicar que, quan els bisbes aproven unànimement les

declaracions doctrinals d'una conferència, poden ser publicades en nom de la conferència i els fidels estan obligats a adherir-se al seu magisteri, en comu-

nió amb el Papa. Segons el cardenal, «quan no hi ha aquesta unanimitat, la simple majoria qualificada dels bisbes d'una conferència no pot publicar la declaració com a autèntic magisteri i no vincula l'adhesió de tots els fidels del territori. Perquè així sigui, es requereix que el document aprovat amb la simple majoria qualificada obtingui el reconeixement de la Seu Apostòlica».

Davant les objeccions d'aquells que consideren que el requisit de la unanimitat en les conferències episcopals pot limitar la llibertat i la creativitat, el cardenal va assegurar que «el respecte a les minories forma part de la tradició de l'autèntic humanisme. Aquí no par-

lem sobre problemes pràctics disciplinaris sobre els quals ha de decidir una majoria; parlem de problemes de doctrina, de la veritat, i sobre la veritat no es decideix per majoria, sinó amb intel·ligència i saviesa».

De la seva banda, Mons. Tarcisio Bertone, secretari de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, va precisar que «els casos sobre els quals es pronuncien doctrinalment les conferències episcopals es refereixen sobretot a l'àmbit de la moral».

Aquesta carta arriba després que en el Sínode especial dels bisbes de 1985 es demanés al Papa que es delimitessin millor les atribucions de les conferències episcopals, una institució relativament nova a l'Església (va sorgir després del Concili Vaticà II fa tres dècades). (*Zenit*)

IEMEN

Víctimes de la violència

DUBAI.— El 27 de juliol passat tres religioses de les Missioneres de la Caritat, congregació fundada per la mare Teresa de Calcuta, van ser assassinades a trets quan es dirigien a l'hospital que tenen a Hodeida. Dues de les monges eren índies i l'altra era filipina. Segons les autoritats, l'autor de les morts estava mentalment pertorbat i aquest crim no té res a veure amb la violència política que viu el país

des del 19 de juny passat, quan el Govern va retirar les subvencions als productes bàsics. Davant d'aquest assassinat, el ministre de Sanitat ha demanat a les autoritats que augmentin les mesures de seguretat i protecció per a les Missioneres de la Caritat. L'orde de la mare Teresa fa vint-i-vuit anys que és al Iemen i fins ara no havia patit cap mena de violència. D'altra banda, una religiosa franciscana alemanya va ser assassinada a l'Àfrica del Sud, segons informa l'agència Fides. (C.C.)

Les Missioneres de la Caritat, víctimes d'un pertorbat.

ESPANYA

SOS Sudán

MADRID.— Càritas espanyola ha posat en marxa una campanya d'ajuda d'emergència al Sudan davant la gravetat de la situació que viu el país. Les aportacions a la campanya «Càritas amb Sudan» es poden fer a través de Caja Madrid, Central Hispano, BBV, Banesto, Santander i la Caixa. Al marge d'aquesta campanya, l'organització ja ha enviat una aportació de tres milions de pessetes, a més de la seva participació anual en els pressupostos de les ajudes enviades per Càritas internacional a la regió. (SIC)

La recepta de la Tieta Montserrat

Els pallers

Ingredients (per persona):

Un tall de vedella
Una salsitxa
Un tall de pernil salat
Un ou dur
Una ceba
Bolets
Oli
Cordill (per a aliments)

LA PERLA DEL VALLÈS
especialitats alimentàries.

La qualitat al millor preu

Llegums - Fruits secs - Olis - Arrossos - Fruita confitada - Conserves - Espècies - Herbes aromàtiques - Farines - Sèmols - Pasta - Vins - Caves - Licors - Vinagres - Mels - Melmelades - Confitura - Productes amb denominació d'origen - Productes ecològics i de Comerç just.

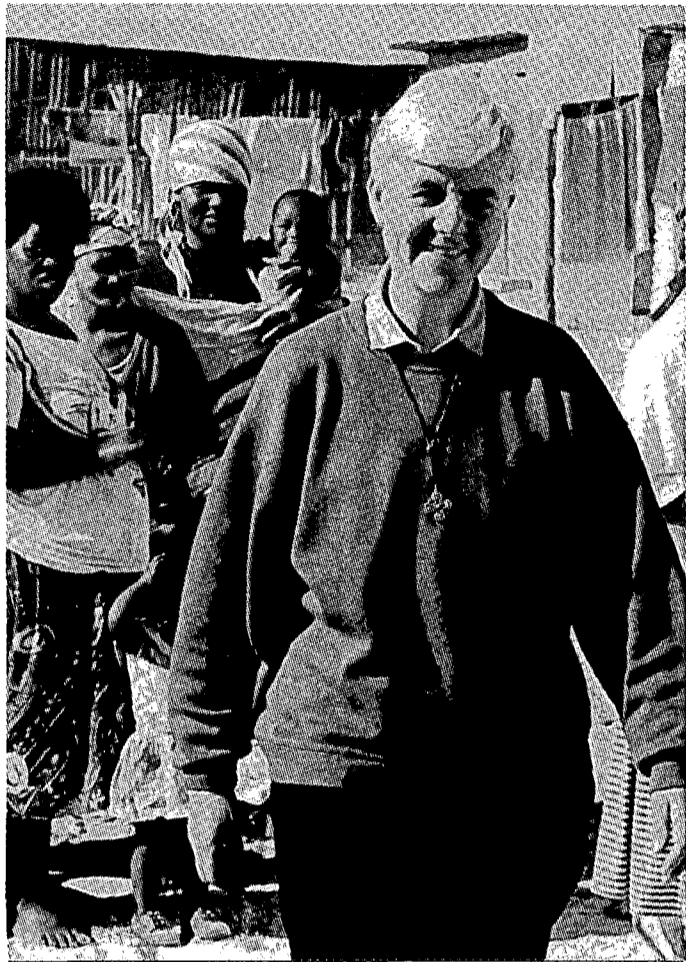
* * *

Venda a l'engròs i al detall

c/ Goya, 6 - Granollers - Tel. 938 796 335 - Fax 938 790 160

Editorial

L'Esperit, força de la Missió

Una missionera a l'Àfrica.

Els missioners de tots els temps, començant pels Apòstols, s'han preocupat per tots els homes. S'han esforçat per millorar-ne la salut, l'educació, la llibertat, la promoció humana i cultural. Així han fet palès l'amor universal de Déu, manifestat en el Crist, el Missioner, l'Enviat del Pare.

¡Quantes realitats eclesials no s'entenen, almenys completament, si s'oblida el treball i la presència de l'Esperit de Jesús enmig del món i en el cor dels homes i les dones!

Pau VI ho deia ben clarament el 1975: «Vivim en l'Església un moment privilegiat de l'Esperit... L'Esperit Sant és l'agent principal de l'evangelització: ell és qui impulsa cadascú a anunciar l'Evangelí i qui, en el rerefons de les consciències, fa acceptar i comprendre la paraula de salvació» (EN. 75).

El dinamisme de l'Esperit explica el treball abnegat de tants milers de missioners de l'Església, «amagats» en els llocs més necessitats de les joves Esglésies del Tercer Món. Ells no cerquen notorietat, tan sols estar a prop dels seus germans per fer-los arribar l'amor immens del Crist i el seu Evangelí alliberador.

Déu, el Totpoderós, ha volgut tenir necessitat dels homes i les dones per portar la salvació al món. La cooperació entre els missioners i l'Esperit Sant obra meravelles en el cor humà. Maria, la Mare de Jesús, ho expressa bellament en el seu càntic: «La meva ànima magnifica el Senyor perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa, perquè el Totpoderós obra en mi meravelles» (Lc 1, 47 ss).

La seguretat de la presència activa de l'Esperit del Senyor en el treball abnegat dels missioners, els dona esperança en la seva tasca en bé dels germans necessitats dels llocs de Missió. Saben que en el més pregon de cada home i dona hi és present l'Esperit. Ell espera l'activitat i la paraula dels missioners per obrir-los a la fe i a la comprensió de la Bona Nova salvadora del Crist.

Jordi Jorba

Forma de preparació:

S'agafa el tall de vedella, que ha de ser gros, i es deixa pla per posar-hi al damunt el tall de pernil, que no ha de ser gaire salat. Al damunt del pernil es posa, tallada per la meitat, la salsitxa pelada. Posarem cada meitat als extrems del tall, ja que enmig posarem l'ou dur, sencer i net. Els dos talls de salsitxa aniran paral·lels al tall de carn per poder-ho embolicar com si fos un rotllet. Amb el cordill lligarem el rotllet pels extrems, i com que l'ou quedarà al mig el rotllet semblarà un caramel embolicat: ample pel mig i estret per les puntes.

Rostirem el rotllet i el deixarem reposar un dia. Al dia següent, treurem els cordills i, amb molta cura, tallarem el rotllet per la meitat. D'aquesta manera obtindrem dues peces iguals, que les posarem dretes en un plat, una cap amunt i l'altra cap avall, amb la guarnició de bolets que més ens agradi, ja siguin llenegues o rovellons.

Amb aquesta presentació semblaran uns pellers de blat. Un plat deliciós i ideal per oferir-lo en ocasions especials.

VATICÀ

El 70% de la humanitat desconeix l'Evangelí

ROMA.— Obrint els treballs de l'Assemblea plenària dels Directors Nacionals de les Obres Missionals Pontificies, el cardenal Jozef Tomko, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, va recordar la urgència d'anunciar la Bona Nova a totes les persones: «Als 5.700 milions d'habitants del món, dos terços dels quals, és a dir, 3.700 milions, encara no coneixen o reconeixen Jesucrist en termes de fe. El nombre total de catòlics arriba gairebé al 18% de tots els cristians, una mica més del 30%. Àfrica és catòlica només en un 14%. L'immens continent asiàtic, amb el 60% de la població mundial, és catòlic només en un 2,6% i, en alguns països, no arriba al 0,5% (Bangla Desh, Tailàndia, Japó...). Austràlia i vastes zones d'Amèrica Llatina encara tenen amplis sectors no cristians. I a Amèrica del Nord i Europa creix el nombre dels cristians i s'estenen els reptes de la nova evangelització.» (Fides)

Colòmbia: guerra i pau

Miquel Torres.

Miquel Torres és un laic missioner de l'arquebisbat de Barcelona. Té 27 anys. Fa dos anys i mig que està treballant als barris marginals de Bogotà (Colòmbia). Aquesta carta (maig 98) està escrita a les vigílies de les eleccions presidencials colombianes:

«Estem en període d'eleccions i les coses no estan pas tranquil·les: la guerrilla, els paramilitars, la «neteja social», l'exèrcit..., tots tenen raó i volen fer veure que són els bons de la pel·lícula. Qui ho paga és el país, concretament, els camperols, els nens del carrer, els joves de les bandes, les joves prostitutes.

»Colòmbia, un país tan maco que viu una guerra absurda que ningú vol parar. Els drets humans i la dignitat de les persones són trepitjats amb tota impunitat!

»Les ONG, les parròquies i els missioners, tots, d'alguna manera estem controlats. Ens vigilen perquè treballem amb joves «perillosos». Hi ha companys que «desapareixen».

»Cal dir, però, que l'esperança i la presència del Crist ressuscitat i la força de l'Esperit Sant continuen «fent de les seves». La gent es va identificant amb el nostre programa diocesà. Volem ser «constructors de pau» en tots els àmbits, especialment en el dels joves i nens.

»Per mitjà del teatre, les arts plàstiques, la música, la dansa, l'esport i les microempreses, anem mostrant als joves del barri un nou model alternatiu per poder i saber viure com a fills de Déu i persones dignes.»

Dies Domini: catequesi de Joan Pau II sobre el diumenge (4)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

El dia de l'Església, «Dies Ecclesiae»

El tercer capítol de la Carta Apostòlica és dedicat a «l'assemblea eucarística, centre del diumenge». És el capítol més llarg de la carta, i constitueix, per si mateix, una esplèndida catequesi de tots els aspectes doctrinals i pastorals de la missa dominical. Un resum d'aquest capítol podria traïr la riquesa del seu contingut, i és desitjable que es converteixi en un llibre de text per a les comunitats cristianes que vulguin progressar de debò en el sentit i en la participació en l'eucaristia dominical. En subratllarem només alguns punts.

Diumenge i Eucaristia

La primera afirmació, i en cert sentit la fonamental d'aquest capítol, la posa Joan Pau II en la motivació de l'Eucaristia

dominical. El diumenge no és solament el dia per fer un exercici de memòria de la resurrecció del Senyor, sinó que és el dia per trobar-nos realment amb Ell, en aquellencontre propi de la fe cristiana que no és solament individual i espiritual, sinó que és eclesial i visible. L'assemblea no es constitueix autoinvocada, per tal que els fidels es trobin entre si; l'assemblea dominical és l'actualització de l'assemblea convocada per la força de l'Esperit per sortir a l'encontre del Senyor ressuscitat.

El Papa vol deixar ben clar que «l'Eucaristia dominical no té en si mateixa un estatut divers de la que se celebra qualsevol altre dia, ni és separable de tota la vida litúrgica i sacramental... Tanmateix, amb l'obligació de la presència comunitària i l'especial solemnitat que la caracteritzen... subratlla amb nou èmfasi la pròpia dimensió eclesial, restant com a paradigma per a les altres

celebracions eucarístiques» (núm. 34). Seria, en efecte, erroni reprimir el sentit de l'Eucaristia ferial per valorar el de la dominical; qui no valora l'Eucaristia en si mateixa, difícilment valorarà l'assemblea dominical en el seu just sentit. Però també seria —és— pernicios per a la vida de l'Església considerar que és igual l'Eucaristia del diumenge que la de qualsevol altre dia: aquesta posició ignora el caràcter eclesial de l'Eucaristia del diumenge.

El precepte dominical

El Papa aborda directament el tema del precepte dominical. Enfront dels desànim d'uns, els dubtes d'altres sobre el fet que sigui precisament el diumenge el dia de l'assemblea, la impressió generalitzada de la no urgència de la participació en la missa dominical, el Papa reafirma el sentit profund de

l'obligació que afecta tots els cristians: «L'Església no ha cessat d'afirmar aquesta obligació de consciència, basada en una exigència interior que els cristians dels primers segles sentien amb tanta força, encara que al principi no es va considerar necessari prescriure-la. Només més tard, davant la tebior o negligència d'alguns, ha hagut d'explicitar el deure de participar en la missa dominical» (núm. 47).

És una afirmació que serà clarificadora per als pastors, els educadors, els pares cristians, i per a tots els fidels. Es tracta d'una obligació greu, i així ho destaca el Catecisme de l'Església Catòlica, al qual es refereix el Papa: «Es comprèn fàcilment el motiu si es considera la importància que el diumenge té per a la vida cristiana... El creient, si no vol veure's sotmès per l'ambient no cristià, ha de poder comptar amb el suport de la comunitat cristiana» (núms. 47-48).

La Bíblia a l'abast

Abraham, peregrí de la fe

(He 11:1-2.8-19)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La perícopa

Reprenem avui la lectura de la carta als cristians hebreus, que anirem llegint durant quatre diumenges seguits. Així s'acabarà la proclamació d'aquest escrit de l'Església primitiva i que, a part d'aquestes quatre perícopes i de la que llegim el quart diumenge d'Advent d'aquest mateix cicle C, la resta és proclamada en el cicle B (diumenges 5 de Quaresma, 27 i 33 de durant l'any, festa de la Sagrada Família i solemnitat del Cos i la Sang de Crist). Amb el capítol 11 de la carta als Hebreus s'inicia la quarta secció de l'escrit. Vol ser la conseqüència lògica del que l'autor ha exposat en les seccions precedents, sobretot de cara a animar els cristians a posar en pràctica allò que es desprèn de la doctrina sobre el Crist, gran sacerdot, fidel i compassiu. Si el cristià ha de ser com Jesucrist, és precís que sigui també fidel —home de fe i d'obediència a Déu— i resistent enfront dels sofriments que la vida comporta i els que la seva condició de seguidors de Jesús li exigirà.

Què vol dir «creure»? L'autor, en el versicle 1, ens dona una definició existencial de la fe: «Creure és posseir anticipadament els béns que esperem, és conèi-

xer per endavant allò que encara no veiem.» Ens descriu com la vida cristiana obeeix una seguretat, que no és de l'ordre físic, però que no per això deixa de ser més segura. Consisteix en la profunda i íntima convicció que Déu no falla en les seves promeses i que, doncs, si ens mantenim fidels a ell posseïm els béns que ens ha promès. La fe, doncs, no és cap il·lusió que, més o menys, tranquil·litza la vida del cristià amb promeses utòpiques. La fe és certa. Do de Déu i resposta amorosa de l'home. Una mena de possessió anticipada d'allò que esperem, o una mena de visió d'allò que encara no podem veure. Ja que els fets històrics que serveixen de fonament i de vitalitzador de la fe cristiana —la mort-resurrecció salvadora de Jesús i el seu sacerdoci etern— són veritables realitats que donen confiança i seguretat al creient.

Els antics, recordats en l'Escriptura, són magnífics exemples de creients. «L'Escriptura ha guardat la bona memòria dels antics, perquè havien cregut» (v. 2). El capítol 11 passa revista als grans creients de l'Antic Testament. En el primer grup hi desfilen Abel i els patriarques d'abans del diluvi. En la segona corrua ens són presentats Abraham i els grans

patriarques, que es troben a les arrels del poble escollit i foren dipositaris de les promeses de Jahveh. Finalment, apareix Moisès i, com en un ràpid inventari, els Jutges, David i els Profetes. En acabar, però, la gran desfilada, l'autor ens adverteix que, malgrat l'elogi que de tots ells fa l'Escriptura, «no van obtenir el que Déu havia promès, perquè ell —Déu—, que ens tenia preparada una sort millor, no volia que arribessin a la plenitud sense nosaltres» (vv. 39-40), ja que el compliment perfecte de les promeses de Jahveh és Jesucrist, el Senyor, en el qual nosaltres creiem i esperem.

Abraham, pare dels creients

La nostra perícopa se centra en l'exemple d'Abraham, que, cridat per Déu, «obeí la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència» (v. 8). El pare dels creients, el gran patriarca Abraham, ens és presentat com l'encarnació viva del que ha de ser el cristià: peregrí incansable cap a «aquella ciutat fonamentada, que té Déu mateix com a arquitecte i constructor» (v. 10). El peregrinatge d'Abraham no és únicament per uns territoris que Déu li assenyalava i, en

els quals, el patriarca, hi vivia com a foraster, sinó pels viaranys de la seva pròpia vida, recorreguts amb fe i amb esforç constant, sempre a la recerca de Déu. Així, gràcies a la fe, es veu convertit en pare d'una «descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar» (v. 12b). També, gràcies a la fe, travessà victoriós la prova del sacrifici del seu fill, perquè «Abraham confiava que Déu seria prou poderós per ressuscitar un mort» (v. 19a). La peregrinació d'Abraham és una marxa sense retorn. Vet aquí l'exemple de l'anti-instal·lació. Sempre endavant, sense tornar mai enrere, guiant-se únicament per la paraula de Déu i amb la fe al sarró. Aspirava a trobar una pàtria millor, «una pàtria celestial. Per això Déu no s'avergonyia d'anomenar-se el seu Déu, ja que els tenia preparada una ciutat» (v. 16). L'itinerari d'Abraham pot ser una bona imatge del camí del cristià: atent sempre a la veu de Déu, dialogant constantment amb ell per la pregària, confiant en la força del Senyor que el mena, disposat a vèncer totes les obscuritats i totes les dificultats, sempre a la recerca de Déu que veu en els signes dels temps, fins arribar a la pàtria definitiva.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 3)

AGOST

9. Diumenge

XIX de durant l'any. Verd. Lectures: Saviesa 18:6-9 / Salm 32 / Hebreus 11:1-2.8-19 / Lluç 12:32-48

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Romà, sold. mr.; Domicià, b.; Numídic, prev. mr.; Rústec, Varià, Marcel·lià, Firmus, Secundia, mrs.; Beata Edith Stein, vg. mr.

Festa Major: a Castellciutat, Esterrí d'Àneu, Mont-roig de Segarra, Ogassa, Pacs del Penedès, Santa Eulàlia de Ronsana i Sisquer.

10. Dilluns

Sant Llorenç, diaca mr. (F) Vermell. Lectures: 2 Corintis 9:6-10 / Salm 111 / Joan 12:24-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Deodat, jornalier, Santes, Paula i Astèria, vgs. mrs.; Agatònica i comps. mrs.

Festa Major: a Argensola, Bescanó, Botarell, Castelló d'Empúries, Colldejou, Das, la Galera del Pla, Gaserans, Gratallops, Guardiola de Berguedà, Llorenç del Penedès, Maçanet de la Selva, Preixana, el Pinell de Brai, Rocallaura, Sant Climent de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Sant Llorenç de les Arenes, Sant Llorenç d'Hortons, Sant Llorenç de Morunys, Sant Llorenç de la Muga, Sant Llorenç Savall, Ullastret, Vilalba dels Arcs i Vila-rodona.

11. Dimarts

Santa Clara (MO) Blanc. Lectures: Ezequiel 2:8-3:4 / Salm 118 / Mateu 18:1-5.10.12-14

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tiburci, Rufi, Alexandre, Taurí i Gaugeric, bs.; Santa Susanna, vg. mr.

Festa Major: a Santa Susanna.

12. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Ezequiel 9:1-7;10:18-22 / Salm 112 / Mateu 18:15-20

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Herculà, b.; Gracilià, Fotí i Anicet, mrs.; Porcari, ab. mr.; Santes, Hilària, mr., i Felicitíssima, vg. mr.

13. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Ezequiel 12:1-12 / Salm 77 / Mateu 18:21-19:1. Si es vol: Sant Ponç, p. mr. i Sant Hipòlit, mr. (MLI) Vermell. GIRONA, LLEIDA, SOLSONA, TARRAGONA, URGELL i VIC: Els màrtirs missioners de l'Immaculat Cor de Maria (MLI) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cassià, mestre, mr.; Vigbert, prev.; Santes, Radegunda, reina; Concòrfa i Centola, vgs. mrs.

Festa Major: al Pont de Suert.

14. Divendres

Sant Maximilià M. Kolbe, mr. (MO) Vermell. Lectures: Ezequiel 16:1-15.60-63 (o bé: Ezequiel 16:59-63) / Isaïes 12:2-6 / Mateu 19:3-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eusebi, prev.; Calixte, b. mr.; Ursici i Demetri, mr.; Santa Atanàsia, vda. mja.

15. Dissabte

L'Assumpció de la Mare de Déu (S) Blanc. Lectures: Apocalipsi 11:19a;12:1-6a.10ab / Salm 44 / 1 Corintis 15:20-27 / Lluç 1:39-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tarsici, acòlit, mr.; Alipi i Arnulf, bs.; Napoleó, mr.

Festa Major: Avui se celebra Festa Major a cent-quaranta-set localitats de Catalunya, entre ciutats, viles i pobles.

Lectures bíbliques

Diumenge XIX durant
l'any

Cicle C

Lectura primera

Sa 18: 6-9

Amb el mateix fet castigàveu els adversaris i ens cobríeu de glòria a nosaltres, que vós havíeu cridat

Lectura del llibre de la Saviesa

Aquella nit de la sortida d'Egipte, havia estat anunciada per endavant als nostres pares, perquè se sentissin encoratjats per veure acompanyats els juraments en què havien cregut. El vostre poble esperava la salvació dels justos i la perdició dels enemics. Amb un mateix fet castigàveu els adversaris i ens cobríeu de glòria a nosaltres, que vós havíeu cridat. Els fills sants d'un poble bo oferiren víctimes invisibles, es comprometeren a observar aquesta llei divina: tot el poble sant havia de participar igualment dels béns, com havia participat dels perills. Després entonaren per primera vegada els cants de lloança dels pares.

Salm responsorial

32:1 i 12. 18-19. 20 i 22 (R.: 12b)

Justos, aclameu el Senyor,

fareu bé de lloar-lo, homes rectes.

Feliç la nació que té el Senyor per Déu,

feliç el poble que ell s'ha escollit per heretat.

R. Feliç el poble que el Senyor s'ha escollit per heretat.

Lectura segona

He 11:1-2, 8-19

Esperava aquella ciutat que té Déu mateix per arquitecte i constructor

Lectura de la carta als cristians hebreus

Germans, creure és posseir anticipadament els béns que esperem, és conèixer per endavant allò que encara no veiem. L'Escriptura ha guardat la bona memòria dels antics, perquè havien cregut. Gràcies a la fe, Abraham, quan Déu el cridà, obeí la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència. Sortí del seu país sense saber on aniria. Gràcies a la fe, residí en el país que Déu li havia promès com si fos un foraster, vivint sota tendes igual que Isahac i Jacob, hereus com ell de la mateixa promesa. És que esperava aquella ciutat ben fonamentada, que té Déu mateix com a arquitecte i constructor. Gràcies a la fe, igual que Sara, que era estèril, Abraham obtingué la capacitat de fundar un llinatge, tot i la seva edat avançada; i és que va creure en la fidelitat de Déu que li ho havia promès. Per això, d'un sol home, ja caduc, en nasqué una descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar.

Tots aquests moriren en la fe, sense haver posseït allò que Déu els prometia, sinó contemplant-ho de lluny i saludant-ho, i confessant que eren estrangers i forasters en el país. [Els qui parlen així, indiquen clarament que busquen una pàtria. I si s'haguessin referit a la pàtria que

ells havien abandonat, no els mancava pas l'amentesa de tornar-hi. És clar, per tant, que aspiraven a trobar-ne una de millor, una pàtria celestial. Per això Déu no s'avergonyia d'anomenar-se el seu Déu, ja que els tenia preparada una ciutat.

Gràcies a la fe, Abraham, posat a prova, oferí el seu fill Isahac. I era el seu fill únic que oferia, el que havia rebut les promeses. Déu havia dit d'ell: Per Isahac tindrà la descendència que portarà el teu nom. Però Abraham confiava que Déu seria prou poderós per ressuscitar un mort. Per això recobra el seu fill, com una prefiguració d'aquesta veritat.]

Al·leluia

Mt 24:42a, 44

Vetlleu, estigueu a punt, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada.

Evangeli

Lc 12:32-48

Estigueu a punt també vosaltres

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «No tingueu por, petit ramat: el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne. Veneu els vostres béns i distribuïu els diners als qui ho necessiten. Feu-vos bosses que no s'envelleixin, aplegueu-vos al cel un tresor que no s'esgotarà; allà els lladres no s'hi acosten ni les armes no fan malbé res. On teniu el vostre tresor, hi tindreu el vostre cor.

Estigueu a punt amb el cos cenyit i els llums encesos. Feu com els criats que esperen quan tornarà el seu amo de la festa de noces, per poder obrir la porta tan bon punt trucarà. Feliços els criats que l'amo trobarà vetllant al moment de la seva arribada. Amb tota veritat us dic que se cenyirà, els farà seure a taula, i ell mateix passarà a servir-los d'un a un. Feliços si els troba sempre vetllant, ni que vingués a mitjanit o a la matinada. Estigueu-ne segurs: si el cap de casa hagués previst l'hora que el lladre vindria, no hauria permès que li entressin a casa. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada.»

[Pere li preguntà: «Senyor, aquesta paràbola ¿la diu només per a nosaltres o per a tothom?» El Senyor li respongué: «Qui és l'administrador fidel i prudent, a qui l'amo confia el personal de servei, perquè a temps l'aliment que els pertoca? Feliç aquell servent si l'amo quan arriba, troba que ho fa així: us asseguro que li confiarà tots els seus béns. Però si aquell servidor pensava: «El meu amo triga a venir», i començava a pegar els criats i les criades, a menjar, a beure i a embriagar-se, el seu amo tornarà el dia que ell no sospita i a una hora que ell no sap, i el condemnarà a la pena dels traïdors. L'esclau que, coneixent la voluntat del seu amo, no ha preparat o no ha executat allò que l'amo volia, rebrà de valent. Però el qui, sense saber què volia l'amo, ha fet coses que mereixen assots, rebrà més poc. Tothom exigeix molt d'aquells a qui ha donat molt, tothom reclama més d'aquells a qui ha prestat més.»]

La unió fa la força

■ Crecer és una associació que atén persones amb problemes de creixement

Una mare, Núria de Oro, té la necessitat de tractar el seu fill, que no creix. El tractament costa unes 10.000 pessetes diàries. La Seguretat Social li atorga una ajuda, però arriba un

moment en què aquesta subvenció s'acaba. És llavors quan Núria de Oro es mobilitza i va als mitjans de comunicació. Arran d'aquesta iniciativa apareix més gent amb el mateix proble-

ma. De Oro s'adona que l'única manera de lluitar és unir esforços i així es crea, el 1985, Crecer, Associació Nacional per a Problemes de Creixement.

Crecer neix a Múrcia, on té la seu central. Actualment aquesta associació és present a tot Espanya i els seus objectius són donar solucions als problemes de salut i desenvolupament físic i psíquic de cada afectat; el desenvolupament de la seva autonomia personal; la seva integració social, cultural i laboral, i la defensa contra riscos que poden afectar la seva salut o seguretat.

Cada dia l'associació rep notificacions de situacions límits pel que fa a irregularitats en l'atenció sanitària: tractaments inadequats e irreversibles i un llarg etcètera. «Davant la falta de rigorosos estudis científics en els diagnòstics diferencials ossis de talla baixa i que poguessin avalar el seu tractament adequat i davant l'augment de les demandes d'intervencions quirúrgiques que facin efectiva una elongació òssia (allargament de l'os), abordem el problema propiciant la seva investigació», explica Mario Cazorla, responsable de Crecer Catalunya. I és que una de les actuacions de l'associació és promocionar programes d'investigació relatius al creixement.

Després d'una llarga recerca de l'equip investigador en la xarxa pública, l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona, a través del seu Servei de Rehabilitació, va acceptar la proposta de l'entitat. Un cop sol·licitats els permisos al Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya, aquesta va remetre el projecte a l'Insitut Català d'Estudis per a la Salut, «que no tan sols va autoritzar la seva realització, sinó que el va avalar i el va recomanar per la seva dimensió d'alt nivell científic», subratlla Cazorla.

Recursos insuficients

En aquests moments Crecer s'enfronta a seriosos problemes de finançament per poder seguir amb la investiga-

Crecer mira el futur amb esperança.

ció i actualment està treballant per crear una fundació que durà el nom de Creixement i Desenvolupament. Segons el responsable de l'associació a Catalunya, la Generalitat està retallant subvencions i retira els ajuts que concedia: «Estem lluitant perquè no tenim subvencions i la nostra delegació s'ha de finançar a través de la seu central a Múrcia.»

L'entitat proporciona informació a les persones afectades sobre la millor manera de solucionar els seus problemes; promoua mètodes de prevenció, diagnòstic i tractament de les alteracions al creixement, des de l'edat més primerenca possible i intenta conscienciar les Administracions que aquestes alteracions no únicament provoquen problemes sanitaris, sinó també psicològics, socials i laborals.

Crecer organitza xerrades, conferèn-

cies, reunions de pares per compartir experiències, etc. A més, ha promogut la fundació de la Internacional Growth Federation, integrada per associacions procedents de països de tots els continents i de la European Growth Federation, formada per països d'Europa i de la qual ostenta la presidència.

A Catalunya, Crecer té uns cinquanta socis. Principalment són pares o familiars de nens amb problemes de creixement, als quals s'intenta ajudar en l'educació dels seus fills.

Entorn familiar

Mario Cazorla reconeix que «en aquesta societat on es ret culte a la imatge és difícil tractar el nen com una persona normal que és». Molts pares no saben com reaccionar davant el fet que el seu

fill no creixerà i alguns actuen negativament amb un excés de protecció o intentant amagar el nen o la nena. «Els pares s'espanten, pensen que són els únics que tenen aquest problema perquè no es veuen pel carrer nens nans, se'ls amaga, s'avergonyeixen que els vegin i se senten desbordats. No comprenen el problema», afirma Cazorla. Per això, assenyala que és important que acudeixin a Crecer, on se'ls proporcionarà ajut i suport. Des de l'entitat es lluita per conscienciar la societat de la necessitat d'atorgar un tracte igualitari a les persones afectades per problemes de creixement i de rebutjar espectacles com el del «bomber-torero», que atempten contra la dignitat de les persones que pateixen enanisme.

Pel responsable de Crecer Catalunya, «el més negatiu és que la gent se't quedi mirant pel carrer. Si tens una diferència respecte als altres, el fet que et mirin encara l'augmenta més».

Malgrat els problemes de finançament, l'entitat segueix treballant per oferir solucions a totes les persones que s'apropen a Crecer buscant ajut. Des de l'associació s'assegura que «el més important és que arribem a la gent, als pares que tenen aquest problema, que sàpiguen que oferim un servei gratuït i que els ajudarem».

Rosa María Jané Chueca

CRECER, ASOCIACIÓ
NACIONAL PER A PROBLEMES
DE CREIXEMENT
HOTEL D'ENTITATS
PERE VERGÉS, 1, 7È
08020 BARCELONA
TEL. 932 780 294
FAX 932 780 174

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incauoli

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

Una impresionant meravella natural

Una vall pirenaica, un llac d'aigües transparents o una immensa massa rocosa són quelcom més que meres postals de paisatges. Són una manifestació de la força i de la vida del món natural. Gaudir-ne, és a les nostres mans.

El Parc Nacional d'Aigüestortes i el Llac de Sant Maurici ofereix un marc incomparable per descobrir les meravelles de la natura. És un dels onze parcs nacionals d'Espanya i l'únic d'aquesta categoria a Catalunya. El Parc, de 14.119 ha, es troba al Pirineu de Lleida i el seu territori es divideix entre les comarques del Pallars Sobirà i l'Alta Ribagorça. L'altre parc nacional dels Pirineus és el d'Ordesa i Monte Perdido (15.068 ha), a la província d'Osca.

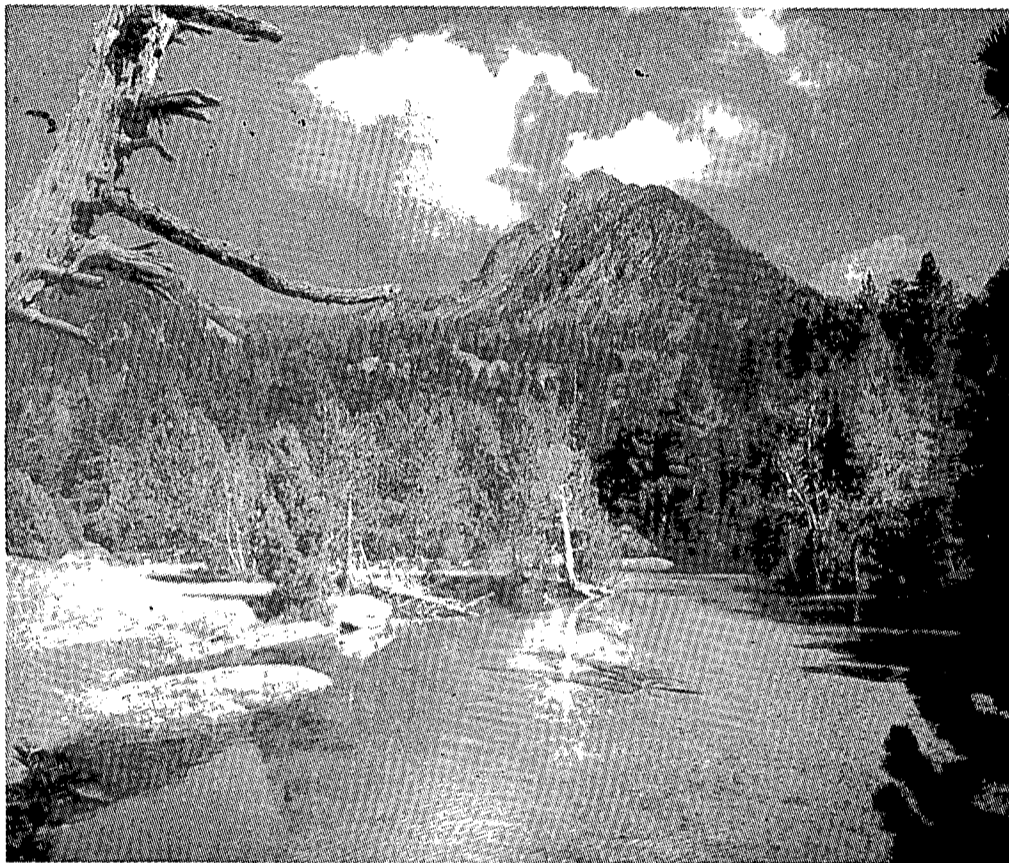
Per reduir l'impacte de les zones més poblades i explotades dels voltants, el Parc Nacional està envoltat d'una zona perifèrica de protecció de gairebé 27.000 ha. La part oriental és accessible des de la vall d'Espot i comprèn les valls altes dels rius Escrita i de Peguera, amb el llac de Sant Maurici i la muntanya dels Encantats, així com les valls adjacents i els llacs de Monestero, Subenuix i Ratèra, a més dels llacs de Peguera i d'Amitges. La part occidental, que correspon al sector d'Aigüestortes, és accessible des de la Vall de Boí i comprèn la conca alta del riu Noguera de Tor, amb dues riberes ben determinades: la del riu de Sant Nicolau i la de Caldes.

Pel nord i el sud, configuren els límits del Parc les crestes muntanyoses que separen les seves valls dels termes municipals veïns, amb cims que arriben a alçades superiors als 3.000 metres, amb pics com el de Bassiero (2.903 m), el Gran Tuc de Colomers, el Bissiberri

(3.017m), el pic de Comaloformo (3.032 m), el de Subenuix (2.949 m) i el de Peguera (2.982 m).

El paradís de l'aigua

Al Parc Nacional d'Aigüestortes la protagonista indiscutible és l'aigua. Més

Aigüestortes és un dels onze parcs naturals d'Espanya.

d'un centenar de llacs, a més de rius, torrents, salts d'aigua i humitals que constitueixen les «aigües tortes» proporcionen a aquest Parc els paisatges més bonics dels Pirineus.

La vegetació està formada sobretot per boscos de pi silvestre, pi negre i avet, amb abundants pastures on hi falten arbres. També hi trobem, més disseminats, boscos d'avets i faigs. Entre la fauna, típica de l'alta muntanya, cal des-

taçar l'abundant presència de l'isard i del gall salvatge, l'àliga reial, la perdiu niual i el picot negre. A més, hem d'assenyalar la població aquàtica com la truita comú i, ocasionalment, altres espècies del Pirineu.

El Parc no tan sols representa una meravella de la natura, sinó que també

roquial de Santa Llogaia és una típica construcció de la vall, d'una nau i campanar de torre quadrada, que s'aixeca a un extrem d'Espot Solau. A dalt d'Espot Obago es troba una antiga torre circular de defensa, coneguda com la Torre del Moros.

Aigüestortes és un patrimoni cultural i natural que ha de ser respectat i conservat, preservant-lo de qualsevol risc d'alteració o agressió. Per això, totes les seves activitats estan sotmeses a la conservació dels valors que van motivar la seva creació. (C.C.)

Per a més informació:
Tel. 973 24 66 50

ESPOSA

*La nit assossegada
dels llevants de l'aurora ja a la vora,
la música callada,
la soledat sonora,
el sopar que recrea i enamora.*

*Caceu-nos les raboses,
que és plena ja de flors la nostra vinya,
mentre roses jo aplegui
perquè en fem una pinya;
i ningú a la muntanya no aparegui.*

*Detura't, cerç de mort;
vine, austre, que recordes els amors,
aspira pel meu hort,
i en coprin les olors,
i peixerà l'Amat entre les flors.*

*Oh nimfes de Judea!,
dementre que en les flors i en els rosers
l'ambre perfum hi vessa,
habiteu als ravals,
i no vulgueu tocar els nostres portals.*

*Amaga't, Caret meu,
i mira amb la faç teva les muntanyes,
i no diguis que es féu;
ans mira les companyes
de la que va per insules estranyes.*

SANT JOAN de la CREU,
Càntic espiritual

CAMPANYA DEL ROSARI

Per cada donatiu de 1.000 ptes. que ens envieu, rebreu el llibret *Bajo Tu amparo nos acogemos* i nosaltres n'enviarem un altre a Rússia en nom teu. També rebreu un Rosari beneït pel Sant Pare.

Amb la col·laboració de tots, aviat haurem enviat milions de llibrets a l'Europa de l'Est

Ajuda a l'Església Necessitada. Associació Pública Universal de la Santa Seu
Filial: c/ Lluís Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. (93) 237 37 63
c/c: 1260-2110027312 - Banco Central Hispano - Via Augusta, 6 - Barcelona

CENTRE DE RELACIÓ I ORIENTACIÓ MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Dirigit per una psicòloga col·legiada amb 23 anys d'experiència. Servei opcional de vídeo.

COSM, Balmes, 64, 3r 2a - Barcelona
Tel. (93) 487 71 80
Girona i Tarragona: (902) 11 38 12

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Casals

Edita des de 1870

Lectures juvenils

Us recomanem:

A partir de 7 anys:

Quins patins! (Maria Aymerich), *El Papu està pioc* (Fernando Lalana), *El bandoler estripaboires* (Fernando Almena)

A partir de 9 anys:

Un gat ben difícil (Josep Gòrriz), *No n'encertes ni una!* (Elena O'Callghan), *Fa anys i panys* (Enriqueta Capellades)

A partir de 12 anys:

El rei de la muntanya (Joaquim Carbó), *De cop i volta* (Alegria Julià), *Un amor ben arrelat* (Jaume Cela)

A partir de 14 anys:

Qui és el penjat? (M. Carme Roca), *Al capdavant del soterrani* (Montserrat Beltran), *El vol de Dràcula* (Olga Xirinacs), *L'assassí de l'ombra* (Jesús Ballaz)

BUTLLETA DE SOL·LICITUD D'INFORMACIÓ

Desitjo rebre el catàleg de *Casals Jove*

Nom i cognoms: _____

Telèfon: _____

Adreça: _____

Població: _____

Codi postal: _____

Editorial Casals

C. Casp, 79 • 08013 Barcelona • Tel.: 93 232 37 13 • Fax: 93 265 68 95 • <http://www.editorialcasals.com> • E-mail: casals@editorialcasals.com

societat

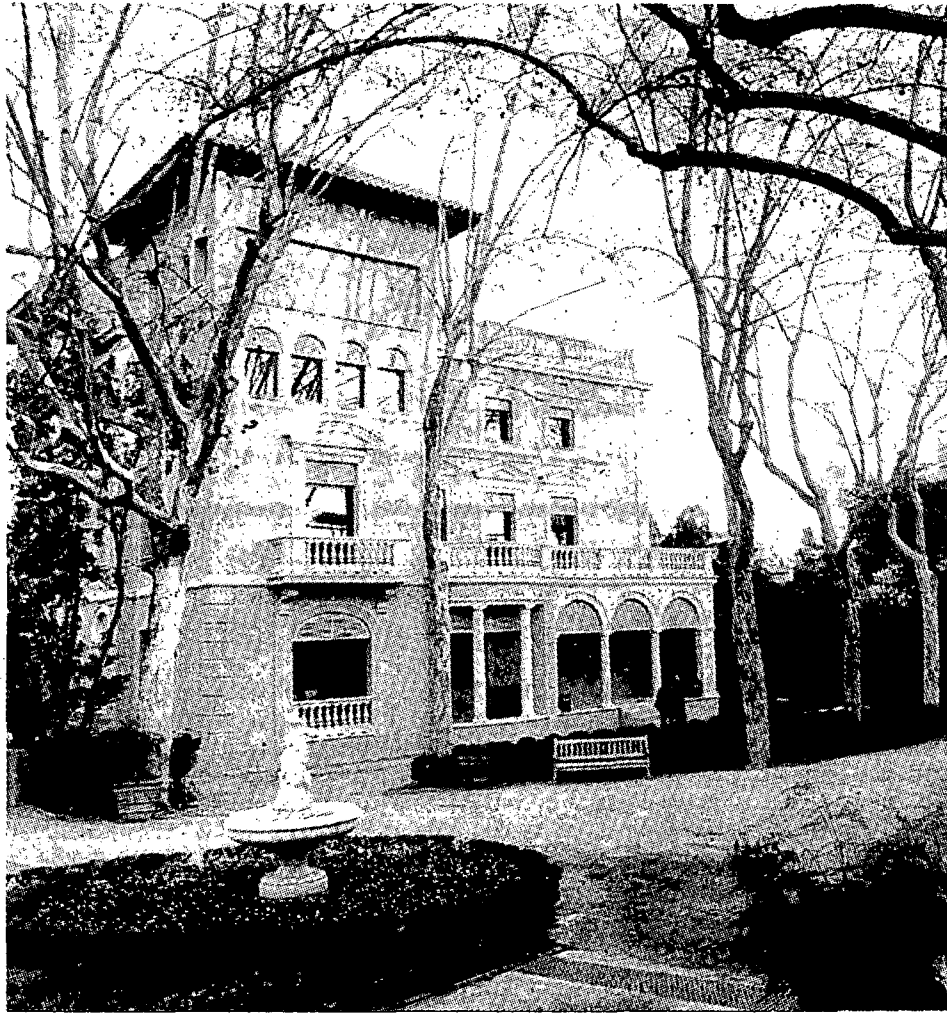
La Universitat d'Estiu Ramon Llull clou amb un increment d'inscripcions

■ Han participat un total de 1.276 persones en 33 cursos

BARCELONA.— La Universitat d'Estiu Ramon Llull va cloure amb un increment d'un 30% d'inscripcions respecte de l'edició anterior: 1.276 enguany enfront les 894 de l'any passat. El director, Josep Gallifa, ha valorat positivament els resultats de participació de la Universitat d'Estiu, que va tenir lloc del 29 de juny al 10 de juliol.

El 60% dels participants eren professors i estudiants de la mateixa Universitat Ramon Llull (URL), mentre que el 40% restant era de procedència diversa. En l'edició d'enguany s'han dut a terme 27 cursos i 6 jornades temàtiques, agrupats en sis àrees de coneixement: societat, política i comunicació; dret, economia i empresa; salut i qualitat de vida; tecnologia i arquitectura; psicologia i educació, i ètica i humanitats. Un total de 112 professors i professionals especialistes en les diverses matèries s'han encarregat d'impartir els cursos.

El director de la Universitat d'Estiu, Josep Gallifa, ha valorat positivament els resultats de participació, ja que respon a la demanda real de cursos de formació complementària en aquesta època de l'any. També ha destacat l'oferta d'aquesta edició, que s'ha ampliat en quatre cursos i en dues jornades temàti-

La Torre Tamarita, seu de l'Escola d'Estiu de la Ramon Llull.

ques. Gallifa també ha subratllat el fet que per primera vegada en l'organització del programa de cursos hagin participat tots els centres de la URL.

Les activitats que han destacat quant a la demanda han estat les jornades «La violència a la televisió», «L'eco-

nomia espanyola després de l'euro» i «L'estrès: com sortir-se'n», i els cursos «Salut mental», «Formació i direcció d'equips directius en les noves organitzacions», «Gestió i resolució de conflictes», «Intel·ligència emocional» i «Ètica de l'audiència». (C.C.)

La sardana i la dansa

Sardanes al vent

La col·lecció discogràfica «Sardanes al vent», promoguda per Josep Martínez i Vinaroz, de Matadepera, ha publicat un nou volum de disc compacte en què presenta sardanes i música per a cobla, amb interpretacions de la cobla Sant Jordi Ciutat de Barcelona, dirigida per Jesús Ventura i Barnet.

Presenta un total d'onze sardanes, inèdites discogràficament, originals dels autors Lluís Albert, Tomàs Gil i Membrado, Montserrat Pujolar, Carles Rovira i Salvador Simón. De Josep Martínez i Vinaroz presenta també sardanes i l'obra *Oda*

a *Montserrat*, una suite en cinc moviments per a dues cobles augmentades i dues percussions, premiada en el concurs musical de Banyoles-Ceret, de l'any 1996.

Les comandes per aquest desè volum de «Sardanes al vent» poden fer-se al carrer Sant Llorenç, número 76, 1r 2a, de Sabadell, codi postal 08202, o a través del telèfon 937 26 71 69 o del fax 937 26 76 70.

Josep Ventura

Ajuda visual a Sarajevo

TERRASSA.— Un equip de vint voluntaris òptics de l'ONG Òptics pel món va sortir el 24 de juliol de Terrassa amb destinació a Bòsnia-Hercegovina, on passaran tot el mes d'agost fent revisions i graduacions òptiques a la població de Sarajevo. L'ajut sanitari va destinat als col·lectius de refugiats, pensionistes —malalts i mutilats—, jubilats i infants sense família. I és que la capital bosniana és el primer nucli on conviuen més desplaçats i refugiats del país i on el preu de les ulleres és, especialment per a aquests grups, prohibitiu.

La iniciativa forma part d'un projecte de llarg abast anomenat Ajuda visual a Bòsnia-Hercegovina, iniciat l'estiu de 1995. Projecte que enguany ha rebut l'ajut de més de set milions de pessetes de l'Ajuntament de Barcelona i que engloba experiències ja iniciades a Tuzla i Zenica. (C.C.)

La Conca de Barberà aposta per l'educació medioambiental

MONTBLANC.— El Consell Comarcal de la Conca de Barberà du a terme diferents serveis de recollida de residus sòlids urbans. Ara bé, perquè funcionin bé calen campanyes d'educació ambiental per sensibilitzar els ciutadans de la comarca. A banda de l'edició del *Quadern de medi ambient*, un butlletí adreçat a tots els habitants de la comarca que difon notícies sobre medi ambient, es farà un cicle de xerrades informatives dirigides a les associacions de dones del municipis. Per això, la Comissió de Govern va acordar sol·licitar al Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya el suport tècnic per a fer aquestes xerrades, així com el material divulgatiu necessari. (C.C.)

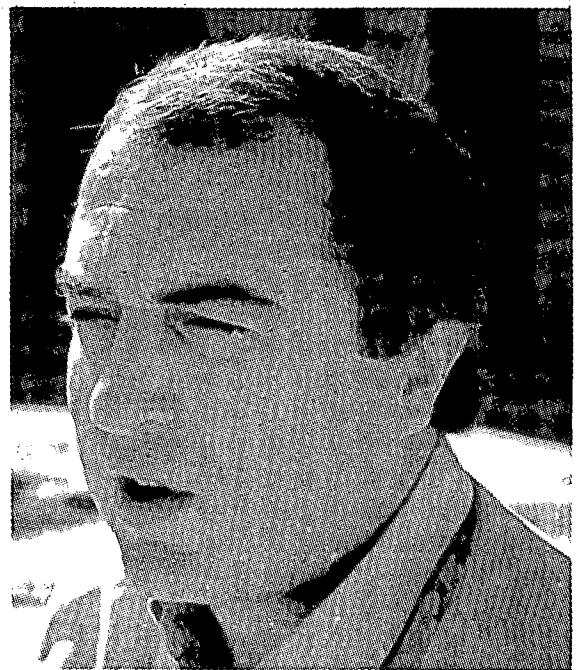
cultura

L'Havana xica

■ Vilanova de la mà del seu regidor de Cultura, Josep-Lluís Vidal

L'any vinent Vilanova i la Geltrú complirà 725 anys de la seva fundació. 725 anys des que els camperols que vivien sota la pressió feudal del castell de la Geltrú van decidir creuar el Torrent de la Pastera per fundar la població que en aquella època va rebre el nom de Vilanova de Cubelles i que avui tothom identifica com a Vilanova i la Geltrú. Amb el pas del temps, aquells camperols van anar a «fer les amèriques» a Cuba. Potser aquesta relació tan romàntica entre els vilanovins

i els de l'altre continent, ha fet que, encara als nostres dies, Vilanova se la conegui com l'Havana xica. I és que, senyores i senyors!, ens estem referint a una població que va ser baluard artísticocultural del XIX, i que va veure com els *indians* van portar el ferrocarril a les seves contrades. Amb motiu de la festa major, *Catalunya Cristiana* ha volgut aprofundir en el tarannà cultural de la capital del Garraf i ho ha fet amb el seu regidor d'Hisenda, Cultura i Comunicació, Josep-Lluís Vidal i Piqué.

Josep-Lluís Vidal i Piqué, regidor d'Hisenda, Cultura i Comunicació.

—Podem considerar Vilanova la capital del Romanticisme de la comarca?

—Sense Vilanova, el Garraf i el Romanticisme no tindrien sentit.

—Què és el que fa que sigui tan romàntica aquesta ciutat?

—Perquè totes les propostes culturals més importants de Vilanova es van fer en aquella època. Aquí va tenir un paper importantíssim Víctor Balaguer, una de les persones que va donar l'em-

carril, el Museu de Curiositats Marineires Roig Toqués, els Museus Romàntics Can Llopis i Can Papiol, la Masia de'n Cabanyes, la Col·lecció Aeronàutica Centre Aeri, la Col·lecció Etnològica Francesc Pujadas, el Museu Exposició del Mar o la Col·lecció del Món Rural i Traginer de l'Associació els Tres Toms. Precisament el Museu Víctor Balaguer ha estat nomenat pel Parlament de Catalunya, com a secció del Museu Nacional de Catalunya. És un dels referents de les col·leccions del XIX més importants del país.

—El caràcter dels vilanovins també és tan cultural?

—És participatiu i tranquil. Hi ha un associacionisme cultural molt gran —cal apuntar que hi ha més de 130 entitats per a una població que no arriba als 60 mil habitants. La gent participa en dues o tres associacions.

«Fer les amèriques.» Aquesta expressió tan coneguda va ser posada en pràctica el segle passat pels vilanovins. L'actual capital del Garraf va esdevenir un dels ports més importants per a aquells aventurers que després tornarien amb el sobrenom d'*indians*. El 1998 aquesta relació continua. L'Ajuntament col·labora en la

rehabilitació d'una escola de la ciutat de Matanzas (Cuba), un equipament escolar que va ser fundat per un il·lustre veí de Vilanova.

—Què ha suposat per Vilanova aquest mestissatge econòmic i cultural?

—La nostra població és coneguda com l'Havana xica, per l'estreta relació entre els vilanovins que marxaren a Cuba i la nostra ciutat. Aquests *indians* que van fer fortuna a Cuba i van tornar van

construir els edificis més importants de Vilanova. El mateix ferrocarril Barcelona-Vilanova el va fer l'*indiano* Ferran i Gumà. Tot i que fa 140 anys, els *indians*, juntament amb Víctor Balaguer, són les persones que donen un perfil cultural i empresarial a la ciutat.

El regidor de Cultura rememora amb orgull el passat de la ciutat que l'ha vist néixer. Mentrestant, l'entrevistador aprofita per tornar a parlar de qüestions més actuals.

—Quin paper juguen les parròquies en una ciutat tan activa?

—Destacat. Són participatives i obertes. La veritat és que tenen molta relació amb la joventut i amb l'àmbit cultural de la ciutat. Trobes la gent on calgui i on faci falta. Cal recordar que la parròquia de la Geltrú va jugar un paper civil fonamental durant la dictadura. Les altres dues parròquies més antigues, la de Vilanova i la de l'arxiprestat de la Vila de Mar sempre han estat molt a prop de la gent i de les festes.

A la ciutat dels *indians*... Bona festa major!

Jordi Vila

Museu Romàntic de Can Papiol.

premta cultural més destacada a la ciutat, tot i no ser d'aquesta població. Balaguer fou diputat a les Corts gràcies al suport dels empresaris locals. Se sentia vilanoví i va fer donació de la biblioteca-museu Víctor Balaguer.

—Com definiria amb pocs adjectius Vilanova i la Geltrú?

—Des d'un punt de vista cultural es donaria a conèixer per la seva quantitat de museus. Tenim uns 7 o 9 museus i col·leccions que estan molt bé —entre els que cal destacar el Museu del Ferro-

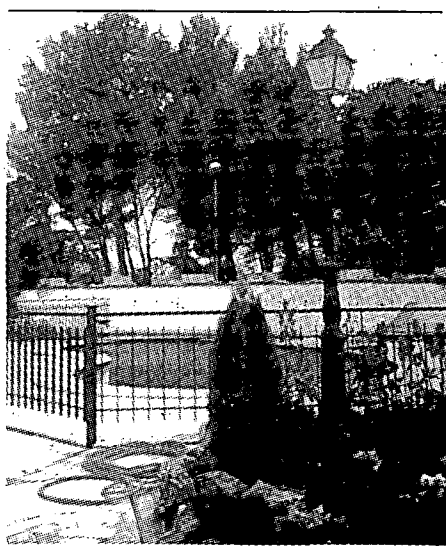
Polifacètic

Als seus 45 anys, Josep-Lluís Vidal i Piqué fa set temporades que és al govern de Vilanova sota les files de CiU. Actualment, compagina la tasca com a regidor d'Hisenda, Cultura i Comunicació amb el seu perfil d'economista. I és que, com ell afirma, si no tingués la seva assessoria al costat mateix de la seu municipal no sap com s'ho faria. Polifacètic, confessa que el treball a l'Administració «t'ajuda a estimar encara més la gent i la ciutat, però et suposa un gran esforç humà i familiar». Tot i això, el periodista està convençut que al nostre regidor encara li queda corda per molts anys, si li ho permeten, és clar! Polifacètic...

RESIDENCIAL
SANT CRIST

UNA LLAR FAMILIAR
A PUNT PER
ENTRAR-HI A VIURE

Situada al mig de Piera, amb jardí,
àmplies estances, visita mèdica
setmanal i un ambient familiar.

Truqueu-nos al 93/ 778 81 09, o veniu a veure'ns al c/ Folch i Torres, 48 de Piera

El planeta Terra i la seva història

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

ALLÒ QUE DÉU TÉ D'INVISIBLE, COM EL SEU PODER ETERN I LA SEVA DIVINITAT, DES DE LA CREACIÓ DEL MÓN ES FA VISIBLE A LA INTEL·LIGÈNCIA HUMANA A TRAVÉS DE LES SEVES OBRES

(ROM 1,20)

60. La teoria de l'Eva africana

Com ja vam dir, la paleontologia veu més probable que l'*Homo sapiens* es va originar d'un *Homo erectus* africà i que de l'Àfrica es va estendre després cap a Europa i Àsia en onades successives passant per Palestina. I la biologia tampoc no veu gaire plausible que els diferents grups d'*Homo erectus* dispersos pel planeta evolucionessin tots en la mateixa direcció, originant una mateixa espècie d'*Homo sapiens*, trobant-se com es trobaven en ambients diversos. També es veu clar ara que les dues subespècies, els neardentalencs i els *sapiens sapiens* han de tenir un mateix origen: l'*Homo sapiens arcaic* (que alguns anomenen *Homo sapiens steinheimensis*, pel seu representant de Steinheim, d'uns 300.000 anys d'antiguitat) i que els primers poblaren Europa abans que els altres, si bé encara van conviure força temps, potser uns 10.000 anys. Ara bé, els genetistes hi han volgut dir la seva: examinant les semblances o diferències en el codi genètic dels humans actuals es pot arribar a veure quins grups són més pròxims en el temps i fer-ne arbres genealògics.

Els estudis de l'equip d'Allan Wilson

La primera idea d'introduir-hi la genètica es tingué el 1918, quan es descobrí que la diversitat de grups sanguinis es

troba en totes les races humanes però amb percentatges diferents de cada grup. Però no s'arribà de moment a cap conclusió. La primera construcció genealògica de les poblacions humanes va ser la que feren el 1964 els professors Luigi Cavalli-Sforza i Anthony Edwards, analitzant els grups sanguinis d'individus representants de quinze poblacions. S'hi veié una arrel comuna que es dividia en dues grans branques: Àfrica-Europa i Àsia-Amèrica-Austràlia. El 1988 Cavalli-Sforza examinà l'estudi a 42 poblacions i arribà a conclusions més concretes: que la separació del tronc comú africà es féu ara fa 100.000 anys i l'arribada a Austràlia i Nova Guinea fa uns 55.000-60.000 anys, a Amèrica uns 35.000, i a Europa 40.000. El 1986 James Wainscoat, de la Universitat d'Oxford, estudià l'ADN del nucli en la regió del gen de l'hemoglobina en vuit grups ètnics i també arribà a la conclusió que totes les poblacions actuals tenen un origen africà comú de fa uns 100.000 anys. A partir d'aquí comença a popularitzar-se l'expressió «Eva africana».

Però els estudis més importants han estat els que ha fet l'equip del professor Allan Wilson, de la Universitat de Berkeley (Califòrnia): el 1987 es publicà un article a *Nature*, firmat per Rebecca Cann, Mark Stoneking i el mateix Wilson, en el qual l'estudi es fa a partir de l'anàlisi de l'ADNmt dels mitocondris de 47 indivi-

duos procedents de cinc regions geogràfiques. Els mitocondris són uns orgànuls cel·lulars encarregats de la respiració (oxidació) de la cèl·lula que tenen el seu ADN diferent del del nucli. Aquests orgànuls es transmeten sempre a través del gàmeta femení, l'òvul, i no hi intervé el masculí, l'espermatozou, perquè en la fecundació no introdueix els seus mitocondris a l'òvul; això fa que només la mare transmeti mitocondris als fills. L'arbre genealògic s'estableix partint del principi que si dos individus tenen només un nucleòtid del seu ADN, diferent, han de tenir ascendents comuns més pròxims en el temps que no pas si la diferència és de dos o més nucleòtids.

Aquest mètode, aplicat als mitocondris, sembla més fiable que els anteriors. La conclusió: el bressol de l'home modern és Àfrica, on tinguérem la mare ara fa uns 200.000 anys. Linda Vigilant, del mateix equip de Wilson, el 1991 va voler afinar més la cosa i, analitzant més mitocondris amb tests estadístics encara més rigorosos, va confirmar l'origen africà de l'home modern col·locant el seu avantpassat (avantpassada) entre 166.000 i 249.000 anys.

Podem fiar-nos dels resultats de l'equip de Wilson? Nosaltres no tenim prou coneixements per dir-ho. Es tracta d'un mètode estadístic, com també ho eren els de Cavalli-Sforza i Wainscoat, i no pot arribar a una certesa absoluta. De totes maneres hem de reconèixer que també l'estadística pot donar resultats molt fiables i la concordància amb les dades paleontològiques li dona encara més versemblança.

Francisco J. Ayala hi diu la seva

El doctor Francisco Javier Ayala (Madrid, 1934) és un dels espanyols universals. És professor al departament de genètica de la Universitat de Califòrnia, a Irvine, i li han concedit el doctorat *honoris causa* diverses universitats (la de Barcelona, la Complutense, la de León, la d'Atenes). Actualment és membre del Consell d'Assessors de Ciència del president Bill Clinton, i ha estat durant uns anys president de l'AAAS (Associació Americana per a l'Avanç de la Ciència), que és la que edita la prestigiosa revista *Science*. Les seves recerques científiques s'han centrat sobretot en la genètica de poblacions i en l'evolució biològica. Té publicats una dotzena de llibres i més de 600 articles. No podem negar que és tota

una gran autoritat en el tema que estem exposant.

De la qüestió sobre l'origen de l'home modern reconeix que els treballs de l'equip de Wilson tenen el seu valor, però que cal afegir-hi alguna cosa més: que l'*Homo sapiens* es va originar a l'Àfrica fa més de 100.000 anys és cosa molt segura i cada vegada es va confirmant més, com també que va anar colonitzant els altres continents de mica en mica, mentre que l'*Homo erectus* va extingir-se a tots els llocs on era dispers, llevat de l'Àfrica, que és on únicament va evolucionar fins a convertir-se en l'*Homo sapiens*. Fins aquí es mostra d'acord. Però cal afegir-hi que això no vol pas dir que un sol individu femení hagi estat l'origen de tots els humans actuals, l'evolució es realitza en el si d'una població: no fou una «Eva africana» sinó tota una població d'uns 100.000 individus, o almenys 50.000, la que originà l'home modern.

En què es basa per fer aquesta afirmació? En els estudis que ell personalment ha fet d'un gen humà, l'anomenat DBR1, que es troba en el cromosoma núm.6, i que és un dels que activen el funcionament del sistema immunitari. Hi ha trobat 58 variants. Comparant amb el gen homòleg que es troba en els simis, com per exemple en el macaco, es pot arribar (també amb mètodes estadístics, naturalment) a la conclusió que la branca de l'home es va separar d'aquest simi fa uns 35 milions d'anys, i com que ha perdurat la diversitat d'aquest gen durant tant de temps només un gran nombre d'individus explica que s'hagin anat transmetent les variants de generació en generació. Si ara fa uns 100.000 anys només una parella hagués originat l'*Homo sapiens* no hi hauria hagut temps suficient per diversificar-se aquest gen fins on ho ha fet; la diversificació s'hauria hagut de fer d'una manera més ràpida del que permeten els nostres coneixements de l'evolució biològica.

Què hi hem de dir? En primer lloc, que no es pot demostrar que en 100.000 anys no es pugui diversificar un gen com el que ha estudiat el nostre professor. Sabem que uns es diversifiquen més de pressa que altres. I en segon lloc, que, com hem dit abans, els mètodes estadístics són aproximacions; els seus resultats sempre fluctuen dins d'un marge d'error. I en tercer lloc, que creiem que hi ha una dificultat de tipus biològic: ¿què és més normal, que la mutació que provoca el salt d'una espècie a una altra es faci en molts individus alhora o bé que es faci en pocs individus, potser només en una parella? No hem trobat qui ens aclareixi aquesta pregunta que en el cas de l'espècie humana a «passar de no ser home a ser-ho» té una importància capital.

EDITORIAL REGINA, S.A.

EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIAL

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -

LES OBRES DE MISERICÒRDIA

TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

El llibre de la setmana

La Bíblia, companya de viatge

Els textos que va publicant el cardenal de Milà, Carlo Maria Martini, ens sorprenen constantment. Pel seu contingut i per la seva abundància. Un home com l'arquebisbe de Milà, responsable de la diòcesi més gran del món, amb un cúmul d'obligacions de totes classes, encara té temps per dedicar-se a l'acció pastoral que, gràcies a les traduccions dels seus llibres, fa extensiva a multitud de països.

El text que ara publica l'estupenda col·lecció Planeta+Testimonio és d'un valor extraordinari perquè amb la sabiduria bíblica de l'expert antic professor de Sagrada Escripura a la Universitat Gregoriana de Roma i amb el sentit profundament pastoral de les seves reflexions, ens introdueix a la vivència cristiana a través dels protagonistes del llibre sagrat.

Començant per Abraham, el nostre pare en la fe, continuant amb Jacob, amb Josep, Moisès, Job, David, Elies i

Jeremies, ens va descobrint itineraris i senyalant horitzonts. Com indica en el pròleg de l'obra, tenim el dret i el deure de reflexionar sobre els nostres sofriments d'avui, en les nostres dificultats i problemes pastorals, amb les paraules dels nostres predecessors en la fe. Són unes paraules que no ens han estat transmeses simplement perquè coneguem la seva trajectòria històrica o els ambients on van ser pronunciades, sinó que ens han de servir per aconseguir interpretar i viure el temps present que vivim.

La Bíblia no es pot considerar com un llibre històric, amb evocacions de successos que van preparar l'arribada de Jesús o consells donats en un altre temps perquè el poble escollit arribés a la maduresa necessària per poder afir-

mar justament que era l'escollit de Iahvè. Hi ha molt més...

Totes les pàgines de l'Antic Testament ens han d'ajudar a discernir quines són les nostres autèntiques dimensions espirituals i quin és el sentit de la nostra existència cristiana en el món que ens toca viure. El nostre caminar té guies i punts de referència i és importantíssim que descobrim en quin lloc dels projectes de

Déu sobre el món ens hem de situar o ja estem situats pel misteri de l'acció divina sobre la vida dels homes i dones que formem la Humanitat.

Per això, precisament perquè l'acció de Déu a través dels protagonistes de la història que es va fer sagrada gràcies a la seva intervenció ens indica una sèrie de paradigmes en els quals apren-

dre a ser fidels a Ell, a analitzar les seves actituds i les seves reaccions ens puguin fer fermes en la nostra voluntat de seguiment de la Paraula.

Abraham ens ensenya a creure, Jacob ens ajuda a desvetllar les coordenades invisibles dels camins del Senyor, Josep ens convida a ser pelegrins de la justícia, Moisès ens acompanya a través dels múltiples deserts de la nostra existència, Job és un exemple de superació de les proves, David és el mirall on un mateix es reconeix pecador i creient, Elies i Jeremies ens fan respectar els signes dels temps, per descobrir la voluntat de Déu.

Meditacions clares, profundes, perquè la nostra vida espiritual tingui orientacions que ens serveixin per a una autèntica dedicació radical a viure amb mirada sobrenatural, enmig d'un món que perd les dimensions de la transcendència i no sap descobrir on és l'empremta de Déu o quins són els autèntics itineraris que ens condueixen a Ell.

Cristóbal Sàrrias

Cardenal Carlo Maria
MARTINI,
Vivir con la Biblia.
Planeta+Testimonio, Barcelona
1998, 306 pàg.

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFICIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests quatre Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

St. Joseph's Seminary Aboke	Lira (Uganda)	180 alumnes
Seminari Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Mayor Mornig Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita 6 anys d'estudi
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita 3 anys d'estudi
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. (93) 270 10 14

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. (977) 23 34 12

25002 LLEIDA
Plaça de Sant Josep
Tel. (973) 26 76 39

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. (972) 20 32 97

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. (973) 35 00 54

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. (973) 48 06 19

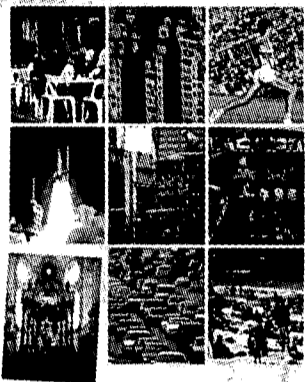
43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. (977) 44 07 00

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. (93) 883 26 55

Llibres

Reflexió teològica

JEAN-MARIE TILLARD
SOM NOSALTRES
ELS ÚLTIMS
CRISTIANS?

Editorial Claret

En només 45 pàgines, Jean-Marie R. Tillard, dominic i professor a la Facultat de Teologia del col·legi universitari dominic d'Ottawa, reflexiona sobre la qüestió «Som nosaltres els últims cristians?» Sigui quina sigui la resposta, Tillard manifesta que «una cosa és certa. Som inexorablement els últims testimonis d'una certa manera de ser cristià, catòlic. Arrossegades en les grans mutacions de les societats humanes en les quals s'encarnen, les Esglésies locals canviaran necessàriament de rostre, i alguns d'aquests trets nous ja es dibuixen». (C.C.)

◀ Jean-Marie Tillard, *Som nosaltres els últims cristians?*, Editorial Claret, Barcelona 1998, 47 pàg.

Tradició mariana al Solsonès

Després dels volums sobre les devocions marianes a les Garrigues i a l'Alta Ribagorça, Joan Bellmunt presenta ara *Devocions marianes populars. El Solsonès*. La Mare de Déu dels Colls, de Sant Llorenç de Morunys; la de Puig-Aguilar, de Guixers; la Mare de Déu de Savila, de Ceuró, i la Mare de Déu de Massarrúbies, de Montpolt, són només una part de les devocions marianes de la comarca del Solsonès que Bellmunt tracta en aquest volum. A banda d'explicar-ne la tradició, l'autor inclou els goigs dedicats a cada Verge. (C.C.)

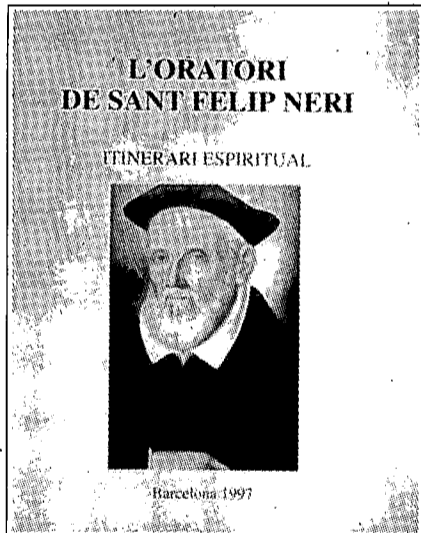

▶ Joan Bellmunt, *Devocions marianes populars. El Solsonès*. Pagès editors, Lleida 1998, 269 pàg.

Itinerari espiritual

Eulàlia Nuet s'ha encarregat de traduir al català *L'Oratori de Sant Felip Neri* del text original italià aprovat pel Congrés General de l'Oratori de Sant Felip Neri, celebrat a Roma del 2 al 7 d'octubre de 1994. Es tracta d'un itinerari espiritual per la vida i la missió evangelitzadora de sant Felip Neri, pels exercicis i les pràctiques que es duen a terme en l'Oratori que porta el seu nom i per la seva espiritualitat, per l'origen i la vida apostòlica de la Congregació de l'Oratori, pels mitjans de perfecció i, finalment, per com aquest lloc de pregària actualitza la seva presència en el món. (C.C.)

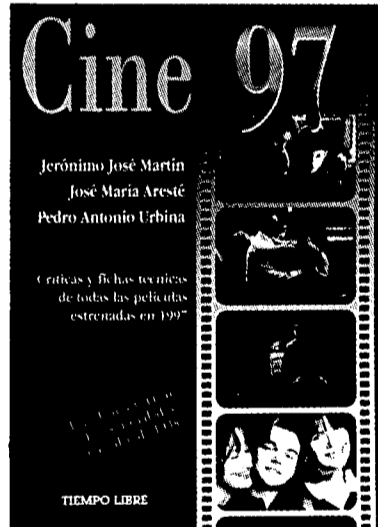
▶ *L'Oratori de Sant Felip Neri. Itinerari espiritual*, Josep Nuet (editor), Barcelona 1997, 73 pàg.

Va de cine

Abre los ojos, de Alejandro Amenábar, *The Full Monty*, de Peter Cattaneo, *The Game*, de David Fincher, *No va más*, de Claude Chabrol, i *Tic tac*, de Rosa Vergés, són tan sols un petit exemple de les pel·lícules estrenades el 1997. Com a tals, formen part del recull anual que la col·lecció «Tiempo Libre» elabora de totes les estrenes, de les quals s'inclou una crítica i la respectiva fitxa tècnica. Altres apartats del llibre són els premis i els festivals celebrats, els llibres publicats sobre cinema, les pàgines per a cinèfils a Internet i les principals distribuïdores de vídeos. (C.C.)

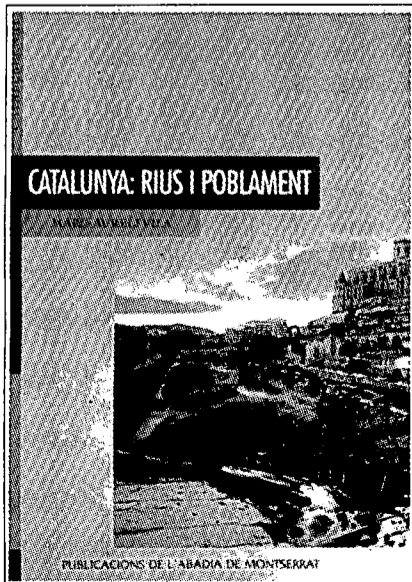
▶ Jerónimo José Martín; José María Aresté; Pedro Antonio Urbina, *Cine 97*. Ediciones Palabra, Col·lecció Tiempo Libre, Madrid 1998, 415 pàg.

Condicionament fluvial

Del vessant atlàntic al vessant mediterrani; de la conca de la Garona, a la conca de la Sénia: aquest llibre recorre tots els rius i rieres de Catalunya per evidenciar així que el procés de poblament s'ha realitzat responnent a l'existència d'un seguit de rius o rieres que, per bé o per mal, han condicionat la vida de la població. Marc-Aureli Vila, geògraf i membre emèrit de l'Institut d'Estudis Catalans, s'ha encarregat del text, mentre que Josep Nuet ho ha fet de les fotografies de rius com el Ges, a Torelló, el Ter, a Roda de Ter, o el Riu Nere, a Vielha. (C.C.)

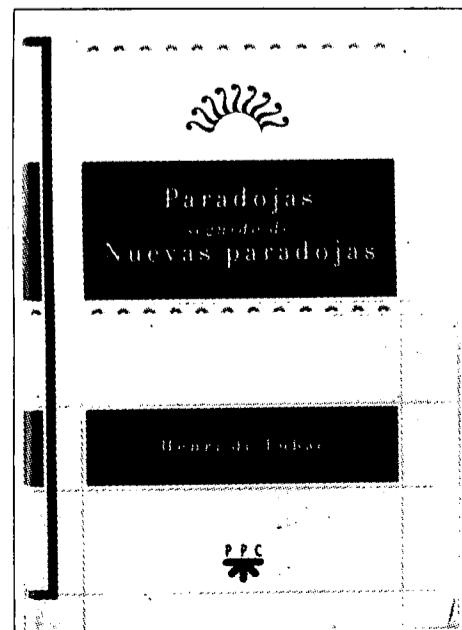
▶ Marc-Aureli Vila, *Catalunya: rius i poblament*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Cavallbernat, Barcelona 1998, 223 pàg.

La paradoxa de l'Evangelí

«Pensem que l'Evangelí és ple de paradoxes, que l'home és en si mateix una paradoxa vivent i que, segons diuen els Pares de l'Església, l'Encarnació és la paradoxa suprema.» Aquest és el punt de partida d'aquest llibre paradoxal que parla sobre antigues paradoxes, com la vida de la fe o el testimoni, i de noves paradoxes com l'Evangelí i el món o la vida espiritual. (C.C.)

▶ Henri de Lubac, *Paradojas seguido de nuevas paradojas*. Editorial PPC, Madrid 1997, 183 pàg.

Dansa

Un Duato encisador

Quan el nom de Nacho Duato va començar a ser famós, pels vols del 1988, tothom coincidia a destacar la capacitat que demostrava d'unir la perfecció tècnica amb la força expressiva del gest, la sensibilitat amb l'equilibri i l'harmonia del cos que, mai tant ben dit, dansava amb la música. Innovador, encara que va beure de les fonts de Jiri Kylián i de Roland Petit, Duato va començar a sobresortir enmig d'un panorama espanyol que no es caracteritza precisament per potenciar la dansa, i molt menys, la dansa clàssica.

Del 23 al 25 de juliol vam poder gaudir amb el seu últim espectacle en el marc del Grec 98. La dissort que el ballari de la seva companyia Patrick Devana patís una lesió ens va permetre contemplar el Nacho Duato ballari i no tan sols disfrutar del Duato director i coreògraf.

Amant d'entrellaçar la música clàssica amb un estil que llança l'expressivitat corporal més enllà de la tècnica, Duato ens va seduir. Ens va regalar peces com *Petit mort*, amb música de Mozart; *Remansos*, amb valsos d'Enrique Granados, i l'especial *Gavines i dragons*, on la veu de la cantant Maria del Mar Bonet

acaronava la interpretació dels ballarins i ballarines d'una companyia excepcional.

El primer ballet va ser un homenatge al gran compositor alemany Wolfgang Amadeus Mozart, de qui aquest any s'ha celebrat el segon centenari de la seva mort. El segon, un bellíssim pas a tres que va comunicar-nos la força de l'experiència de García Lorca a Nova York, sense defugir la tragèdia que planava damunt d'aquest poeta. Tot simbolitzat en una rosa vermella i un mur que separa la vida i la mort. La tercera peça era un himne a la mar, a la Mediterrània, als homes i a les dones que dia rere dia viuen els seus anhels i les seves tristeses en una terra de gavines i dragons, de foc i de lluna, d'amor que ni tan sols la mort pot vèncer.

Nacho Duato ens va sumergir més enllà del temps i de l'espai. Ens va omplir l'ànima. I en acabar la representació tots els assistents sabíem que l'art commou i que ens fa descobrir emocions i sensibilitats, guardades en algun racó del cor i de la ment, que estan esperant sorgir per fer-nos sentir més íntegres, més units els uns amb els altres. Bravo! (N.O.P.)

Per donar i per vendre

S'escolava el mes de juliol i la dansa envaïa Barcelona. Som a l'agost i la dansa continua present a la ciutat. Les nits de finals d'estiu tindran, sens dubte, regust de dansa contemporània, de ballet clàssic i de ritmes portuguesos i argentins.

Àngels Margarit i la seva companyia, Mundances, va presentar *Tèrbola* al Mercat, un itinerari per les diferents emocions que experimentem els éssers humans. Qui no podia faltar a la cita és Nacho Duato. Una cita que ens arriba

acompanyada d'una bona notícia: a partir de l'any 2000 la presència a Barcelona de Duato i la Compañía Nacional de Danza estarà assegurada dos cops a l'any. Com sempre, continuarà fent acte de presència al Grec. Però a la tardor (cada tardor!) actuarà al nou Liceu. Lydia Azzopardi i Cesc Gelabert van inundar el Lliure amb *Zumzum-Ka*, un projecte en què s'han vist immersos el pintor Frederic Amat, el músic Pascal Comelade i el mateix Gelabert. El CCCB, el Macba, el Parc

Güel, la Fundació Joan Miró, la Casa de la Caritat i les piscines Picornell van ser l'escenari —el 24, 25 i 26 de juliol— de *Dies de dansa*, la VII Proposta Internacional de Dansa en Paisatges Urbans. I és que la dansa es converteix en poesia en qualsevol espai, sigui urbà sigui rural. Hem conegut les noves creacions de la dansa portuguesa de la mà de Joao Fiadeiro i Paulo Ribeiro i les seves respectives companyies.

Novament, aquest mes d'agost el Ballet Nacional de Cuba actuarà al

Teatre Grec. Presentarà, d'una banda, *El lago de los cisnes*, amb coreografia i direcció d'Alicia Alonso, i de l'altra, *La Cenicienta*, a partir d'una coreografia de Pedro Consuegra i sota la direcció d'Alicia Alonso. El Ballet de l'Òpera de Sofia presentarà una exitosa creació: *Zorba, el griego*, a partir del relat de Kazantzakis i de la suite per a orquestra i cor de Mikis Theodorakis. Per acabar, el tango procedent de Buenos Aires desembarca a Barcelona amb The New Tango Pasion. (M.C.J.)

Tu també tens dret a estar ben informat

subscriu-te a

CATALUNYA CRISTIANA

Puiggarí, 5
08014 Barcelona

Nom ..... Adreça.....

D.P..... Població ..... Província..... Tel .....

Em subscric a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import: anual (52 números) de 11.180 ptes.
 semestral (26 números) de 5.590 ptes.

El pagament de la subscripció el faré mitjançant:

domiciliació bancària (en aquest cas emplena l'ordre de domiciliació)

xec nominatiu que adjunto

transferència al CC del setmanari.

2	1	0	0
---	---	---	---

3	0	1	3
---	---	---	---

2	0
---	---

2	2	0	0	3	9	1	7	4	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Entitat   Oficina   DC   Compte

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Entitat   Oficina   DC   Compte

Data.....

Signatura del titular del compte/líbreta .....

TELEVISIÓ

Diumenge 9

08.45 *Tiempo de creer* (programa religiós protestant setmanal)
«Releyendo la Biblia.»

09.00 *Pueblo de Dios* (repetició)

«Panamá abierta en canal.» La població indígena Ngouble panamenya és la beneficiària de l'acció que duen a terme els missioners jesuïtes. L'atenció sanitària, que comença amb la detecció de les malalties, arriba fins a la distribució de medicaments a domicili, tant per poblacions com per masies. Les mateixes accions es duen a terme entre els poblats indígenes Kuna. Rere els missioners hi ha Càritas Espanyola en col·laboració amb Càritas de Panamá.

09.30 *Últimas preguntas*

«Praxedes Fernández, madre de familia ejemplar.» Muller i mare d'una família minera asturiana, va estimar Déu intensament amb pregària diària i mortificacions, va estimar els altres fins a límits heroics. Viuda, va educar els fills en la fe.

09.55 *Testimonio*

«Santo Domingo de Guzmán.» Reflexió sobre santo Domingo Guzmán, que va donar una nova dimensió a l'ajuda als altres.

10.00 *Santa Missa*

Amb la participació de la Coral Vallbardina, de Gelida (Alt Penedès, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Maria Carme Julià. (Director y celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa.)

10.45 *Esglésies de Catalunya*

Dilluns 10

17.15 *Pueblo de Dios*

Cada dissabte

09.20 *Signes dels Temps*

No hi ha programa fins a l'octubre.

Ràdio Televisió Llinars

Cada divendres

21.00 *La veu de la parròquia* (dirigit i presentat per Jaume Abril).

Divendres 7

20.30 *Creure avui*

No hi ha programa fins a l'octubre.

Cada dijous

21.40 *Paraula i vida*

Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Cada divendres

13.40 *Paraula i vida* (repetició del programa emès dijous)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit Canal Digital - Hot Bird 2 - 13° Est - Trasponder 54 - Freqüència 11804 Mhz - Cod. MPEG

RÀDIO

De dilluns a dissabte:

—de 6.00 a 21.00 *Radiofórmula musical*:

Amb informació cada quart d'hora (general, d'església i solidaritat, de serveis, de cultura, esportiva...).

Comentari de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

Cada dia:

—d'1.05 a 6.00 *Selecció de música instrumental*

—d'1.00 a 1.05 *Espurna d'Alba, Dietari de música i músics i comentari de l'Evangeli.*

Dilluns

21.00-23.00 *La gran diferència* (selecció musical)

23.00-00.00 *Magazine d'estiu*

Històries particulars (entrevista en profunditat)

00.00-1.00 *Conec una cançó* (musical)

Dimarts

21.00-23.00 *La gran diferència* (selecció musical)

23.00-00.00 *Magazine d'estiu*

Històries particulars (tertúlia)

00.00-1.00 *Conec una cançó* (musical)

Dimecres

21.00-23.00 *La gran diferència* (selecció musical)

23.00-00.00 *Magazine d'estiu*

Històries particulars (entrevista a un immigrant)

00.00-1.00 *Conec una cançó* (musical)

Dijous

21.00-23.00 *La gran diferència* (selecció musical)

23.00-00.00 *Magazine d'estiu*

Històries particulars (vuit vacances originals)

00.00-1.00 *Conec una cançó* (musical)

Divendres

21.00-23.00 *La gran diferència* (selecció musical)

23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (entrevista en profunditat a un personatge famós)

00.00-1.00 *Conec una cançó* (musical)

Dissabte

21.00-22.00 *Des de Nashville* (música country)

22.00-23.00 *Música retrobada* (música dels anys 20, 30, 40...)

23.00-1.00 *Passió pel cant* (programa dedicat al cant, a l'òpera, als concerts corals...)

Diumenge

9.00-10.00 *Tot sardana* (audició de sardanes)

18.45-20.00 *Eucaristia* (en directe des de la catedral de Barcelona)

20.30-21.00 *Cafè Internacional* (música d'alta qualitat)

21.00-23.00 *Secrets Públics* (Selecció musical a proposta dels oients)

23.00-00.00 *L'excusa* (tertúlia intergeneracional)

00.00-1.00 *De nou n'nou* (noves músiques)

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

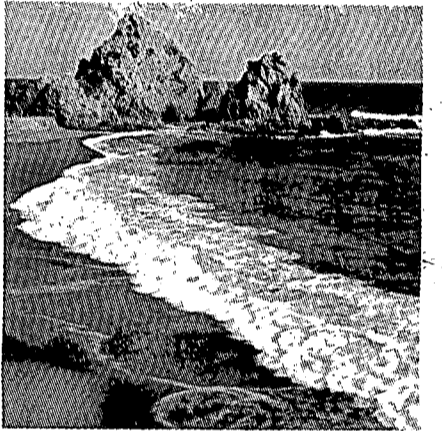
de 8.30 a 8.45 *Informatiu matí*

de 14.00 a 14.15 *Informatiu tarda*

de 9.00 a 13.00 *Informació local cada hora*

Dilluns

Programació d'estiu

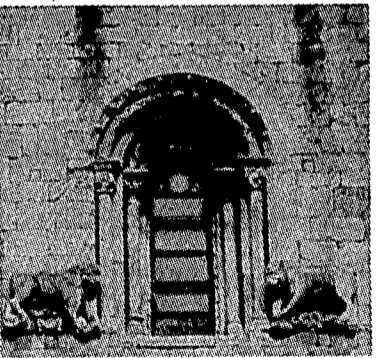

Dimecres

Programació d'estiu

Dijous

21.30-22.00 *La taula de l'Evangeli*

Dissabte

Programació d'estiu

Diumenge

08.30-9.00 *La taula de l'Evangeli*

21.00-22.00 *Dret a la intimitat*
(programa en preparació)

RÀDIO VATICANO (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia a les 20.40h *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge, a les 9.15h *Música religiosa*. 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h *Paraules de vida*: no hi ha programa fins al 13 de setembre (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h *Reflexió matinal*. Cada dia, a les 12.00h *Angelus*. De diumenge a divendres, a les 15.00h *El espejo*. De dilluns a dijous, a les 15.30h *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.00h *Línea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h *Santoral*. Diumenges, a les 7.20h *Guia dominical*. 9.00h *Santa Misa*. 9.45h *Informativo diocesano*. 10.00h *Iglesia noticia*. 14.30h *Letra y música*. 22.00h *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO ESPAÑA CATALUNYA (FM 94.9) - Dissabtes i diumenges, de 7.00 a 8.30h, *Los jóvenes hablan de Dios*: programa religiós que inclou el Sant Rosari, l'Evangeli comentat, testimonis, entrevistes i actualitat.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a Teresa Maté Obispo; història d'una alcohòlica rehabilitada; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

ONDA RAMBLA CATALUNYA - Diumenge a les 8.10h: *Cartes Dominicals* (FM Barcelona 89.8; Girona 89.9; Tarragona 91.0; Igualada 92.2; Lleida 100.2)

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO CERDANYOLA (FM 92.4) - Dijous a les 10.30h *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Àngel Saiz.

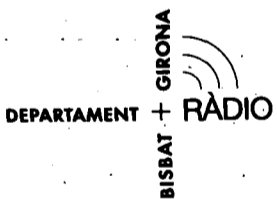
RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimercres a les 20.05h *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dissabte a les 09.00h *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO RUBÍ (FM 96.0) - Diumenge a les 09.00h *Presència cristiana*: programa realitzat entre la comunitat catòlica i evangèlica (responsable: Isidre Rubio).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

(Programes que edita el Departament de ràdio del bisbat de Girona)

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *Notícies* i *El significat de l'Evangeli*. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica. Presenta: Àngel Rodríguez.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) dissabte 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.00h. **Onda Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 14.10h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107.0 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) divendres 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) divendres 13.30h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.0 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 18.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) diumenge 9.00h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 19.30h. **Ràdio Sant Joan de Mollet**. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) diumenge 9.30h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten **Ona Girona** (95.1 FM) diumenge 8.55h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 8.45h. També s'inclou en els programes parroquials locals de **Llagostera Ràdio** (105.7 FM) *La veu de la parròquia* diumenge 10.00h. **R.Dos.84 Hostalric** (105.8 FM) *Antena familiar* dissabte 14.00h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) *La veu de la parròquia* dissabte 9.05h.

Retransmissió en directe de la *Missa dominical*. L'emeten **Catalunya Música (Girona)** (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música (Maresme)** (101.5 FM i 96.4 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de RNE (Girona)** (738 AM i 93.3 FM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 de RNE (Maresme)** (738 AM i 88.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte a les 13.40h *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h *Temps Obert*: inclou la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

Emissions d'una hora:

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*. L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) divendres 15.00h.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Tarragona Ràdio** (102.6 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) dissabte 9.00h.

Emissions de 15 minuts:

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) diumenge 9.45h. **Cadena Cope Tarragona** (93.5 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Falset** (107.6 FM) diumenge 12.45h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.30h.

Emissions de 5 minuts:

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

L'emeten **RNE Tarragona** (88.8 FM) divendres 16.10h. **RNE Tarragona** (855 OM) divendres 16.10h. **Ràdio Reus-SER** (1.026 OM) diumenge 15.15h. **Ràdio SER Tarragona** (96.2 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Móra d'Ebre-SER** (87.6 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Ebre-SER** (101.9 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Valls** (103.2 FM) diumenge 9.03h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Cambrils** (90.0 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio El Morell** (98.3 FM) dilluns 21.00h. **Ràdio La Canonja** (102.3 FM) divendres entre les 20.00 i les 22.00h. **RTV La Selva** (105.8 FM) dissabte 9.45h. **Ràdio La Vilella Alta** (107.3 FM) dissabte 12.00h i diumenge 13.00h. **Ràdio Montblanc** (107.0 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (107.5 FM) dissabte entre les 13.00 i les 14.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) diumenge 14.00h. **Punt 6 Ràdio Reus** (104.0 FM) divendres entre les 21.00 i les 22.00h. **Onda Rambla Tarragona** (91.0 FM) divendres 13.10h. **Onda Cero Reus** (95.3 FM) dissabte 8.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

PARAULES DE VIDA: pel bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas. L'emeten: **Ràdio Batea**, **Ràdio Flix**, **Cadena SER**, **Ràdio Joventut**, **Ràdio Els Ports**, **Ràdio Ràpita**, **Ràdio Ebre-SER**, **Radio Nueva**, **Ràdio Delta**, **Ràdio Gandesa**, **Ràdio Hospitalet**, **Cadena SER**, **Onda Cero Ràdio**, **Ràdio Ulldecona**.

RÀDIO BATEA (FM 107.1) - Dissabte a les 11.00h *La veu de la parròquia*: inclou temes d'actualitat, notícies, «Els amics de Jesús», un comentari de cara al Jubileu de l'any 2000, l'evangeli del diumenge, etc.

RÀDIO ULLDECONA (FM 95.0) - Diumenge de 9.05 a 9.30h *Amb la força de l'amor*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0) (programació en la pàgina anterior.)

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - Diumenge a les 08.45h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Missa.

Als nostres lectors

El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adreceu-vos a Rosa Peraire

Tel. 93/ 490 59 88 - Fax: 93/ 490 20 35

VACANCES

Misses a llocs d'estiueig de l'interior

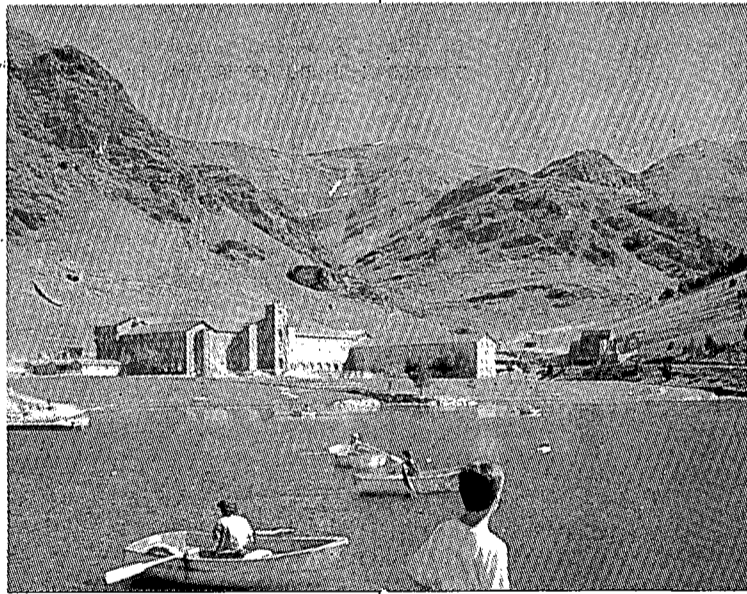
- ✓ **ALELLA**
Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h. D.: 10.00h, 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **ALMACELLES**
Parròquia de la Mare de Déu de la Mercè
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h, 11.15 h, 18.00 h.
Suchs
D.: 8.30 h, 12.30 h.
- ✓ **ALP**
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
- ✓ **BAGÀ**
Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Paller
D.: 10.00 h.
Residència
D.: 9.00 h.
- ✓ **BANYOLES**
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Clínica
V.: 18.00 h. D.: 18.00 h.
Sagrat Cor
D.: 7.30 h.
La Providència
D.: 8.00 h.
Asil
D.: 8.45 h.
Carmelites
D.: 9.30 h.
Monestir
V.: 19.00 h. D.: 10.00 h.
Sagrada Família
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h.
Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h, 11.30 h.
Temple del Remei
D.: 10.30 h.
- ✓ **BELLVER DE CERDANYA**
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.
- ✓ **BERGA**
Parròquia de Santa Eulàlia
V.: 20.30 h. (Sala Sant Joan) D.: 10.00 h, 12.00 h, 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 11.00 h, 12.00 h.
- ✓ **BESALÚ**
Parròquia de Sant Vicenç
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.
- ✓ **CABRERA DE MAR**
Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h, 19.00 h.
Santa Helena d'Agell
D.: 10.45 h.
Joan XXIII, n. 1
V.: 18.30
- ✓ **CABRILS**
Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 12.00 h, 19.30 h.

- ✓ **CALDES DE MALAVELLA**
Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 11.00 h.
Religioses Hospitalàries del Sagrat Cor
D.: 9.30 h.
- ✓ **CAMPRODON**
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Capella del Carme
D.: 10.00
- ✓ **CASTELLFOLLIT DE LA ROCA**
Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 D.: 11.30 h.
- ✓ **FIGUERES**
Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, 20.00 h. D.: 9.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.
Parròquia de La Immaculada i St. Pau
V.: 20.30 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 12.30 20.30 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.00 h, 12.00 h.
Parròquia de la Sgda. Família
V.: 20.15 h. D.: 9.30 h, 19.15 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. D.: 8.30 h, 10.00 h,

- Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. D.: 12.00 h, 18.00 h.
Parròquia de Sant Joan Baptista
D.: 10.00 h.
- ✓ **OLOT**
Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 20.00 h. (vespres)
Temple del Carme
V.: 20.30 h. D.: 7.30 h, 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h. (vespres)
Escolapis
D.: 11.00 h.
Santuari del Tura
D.: 9.00 h. (Ràdio) 11.00 h.
Hospital
D.: 11.00 h.
La Caritat
D.: 10.00 h.
Divina Providència
V.: 18.30 h. D.: 18.30 h. (vespres)
El Cor de Maria
V.: 19.00 h. D.: 13.00 h.
Residència del Tura
V.: 18.00 h. D.: 11.00 h, 18.00 h. (vespres)
Barri Sant Miquel
D.: 10.00 h.
Parròquia de Sant Cristòfol (Les Fonts)
D.: 11.00 h.
Sagrat Cor (Caputxins)
V.: 19.00 h. D.: 19.45 h
Parròquia de Santa Maria

- D.: 13.00 h.
- ✓ **PONT DE SUERT, EL**
Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.
- ✓ **PRADES**
Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. D.: 13.00 h.
- ✓ **PREMIÀ DE DALT**
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h, 20.00 h.
La Cisa
V.: 18.30 h.
- ✓ **PUIGCERDÀ**
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 10.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 13.00 h. 20.00 h.
- ✓ **QUERALBS**
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de Núria
V.: 19.30 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.
- ✓ **RIBES DE FRESSER**
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 (Residència Geriàtrica) 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **RIPOLL**
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.00 h, 12.30 h, 20.00 h.
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.
Capella dels Salesians
D.: 10.30 h.
- ✓ **SANT HILARI DE SACALM**
Parròquia de Sant Hilari
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **SANT JOAN DE LES ABADESSES**
Parròquia de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **SANT JULIÀ DE VILATORTA**
Parròquia de Sant Julià
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.
- ✓ **SANT PAU DE SEGÚRIES**
Parròquia de Sant Pau
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Colònia Estabanell
V.: 19.00 h.
- ✓ **TARADELL**
Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **TEIÀ**
Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 D.: 9.00h, 11.30 h, 20.00 h.
- ✓ **TORDERA**
Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 19.00 h.
Sant Andreu

- V.: 18.30 h.
Sant Pere
D.: 9.30 h.
- ✓ **VALL D'ARAN**
Vielha - Parròquia de Sant Miquel V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
Bossòst - Parròquia de la Purificació de N. S. V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.
Salardú - Parròquia de Sant Andreu D.: 11.00 h.
Les - Parròquia de Sant Joan Baptista D.: 11.00 h, 19.30 h.
Arties - Parròquia de Santa Maria D.: 12.30 h.
Betren - Parròquia de Sant Serni D.: 9.00 h.
- ✓ **VALLS D'ANDORRA**
Canillo
V.: 19.30 h. D.: 11.30 h.
Soldeu.
D.: 10.00 h.
Santuari de MERITXELL
V.: 18.00 h. D.: 12.30 h.
Encamp
Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h.
Parròquia de Sant Miquel
V.: 20.30 h. D.: 10.30 h.
Pas de la Casa, El
V.: 19.30 h. D.: 19.30 h.
Ordino
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
La Massana
V.: 20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.
Arinsal
V.: 19.00 h.
- ✓ **ANDORRA LA VELLA**
Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 19.30 h.
Parròquia de Santa Maria Fener
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 17.00 h.
Santa Coloma
D.: 10.30 h.
Sant Julià de Lòria
V.: 20.15 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 19.30 h.
Escaldes, Les
V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 11.00 h, 13.00 h, 19.30 h.
- ✓ **VALLS D'ÀNEU**
Sort
V.: 20.00 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.
Rialb
V.: 8.00 h. D.: 12.00 h.
Llavorsí
D.: 12.00 h.
Ribera de Cardòs
D.: 12.00 h.
Esterrí d'Àneu
V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.
Gerri de la Sal
D.: 13.00 h.
- ✓ **VILADRAU**
Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **VILASSAR DE DALT**
Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Hospital de Sant Pere
D.: 10.00

- 11.30 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 10.30 h.
- ✓ **GUARDIOLA DE BERGUEDA**
Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **LLANARS**
Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. D.: 10.30 h, 20.30 h.
- ✓ **LLÍVIA**
Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h, 19.00 h.
- ✓ **MARTINET**
Parròquia de Sant Eloi
D.: 12.00 h.
- ✓ **MORELLA**
Parròquia de l'Assumpció de

- (Batet)
V.: 20.30
Parròquia de Sant Pere Màrtir
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h.
Maria Reina
D.: 12.00 h.
Les Planotes
V.: 18.00 h.
Parròquia de Sant Roc
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h.
- ✓ **PALS**
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.
- ✓ **PERALADA**
Parròquia de Sant Martí
V.: 21.00 h. D.: 12.00 h.
- ✓ **POBLA DE LILLET, LA**
Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars

NOTES: V.: Vigílies. D.: Diumenges i dies festius.

Per motius d'espai publicarem de manera alternativa una setmana els llocs d'estiueig de l'interior i l'altra els de la costa.

Des del carrer

Fa dos mesos va tenir lloc la VI edició de l'Aplec de l'Esperit. Allí la joventut cristiana de Catalunya va celebrar la festa de l'Esperit Sant. La trobada va ser un signe visible de la confiança que l'Església disposa en els joves. Jordi Lluís Bailach té 22 anys i pertany a l'associació juvenil Màstil, de la parròquia de Núria, al Bruc, que desenvolupa diverses activitats «no gaire regulars» —segons confessa— però amb molta il·lusió. Jordi reconeix que està molt engrescat amb l'arribada del Tercer Mil·lenni i que té moltes ganes de viatjar a Roma per veure Joan Pau II.

«Els joves cristians ens sentim anormals»

—Quins creus que són els trets distintius dels joves cristians d'avui en dia?

—Il·lusionats, de vegades amb una mica de por al què diran. Sovint ens passa que els joves cristians ens sentim anormals quan estem amb algú que no ho és. Em sembla que, ara que està tan de moda la tolerància, els cristians són els menys tolerats. No és que vulguem convèncer els altres, però ens agrada que ens comprenguin i no ens discriminin pel fet de pensar diferent.

—Sou més o menys conservadors?

—Depèn de per a quines coses. És una qüestió merament semàntica. Si ens fixem en el llenguatge del carrer, és clar que ho som. La gent creu que

pel fet de defensar el no a l'avortament t'has de considerar conservador quan del que es tracta és d'un cànt a la vida.

—Quin paper juga dins l'Església la gent jove com tu?

—Bàsicament, tenim la obligació d'actuar. Actuar des de tots els àmbits, començant per la família, els germans, l'escola. Hem d'evitar el conformisme i no quedar-nos callats.

—Parlem dels reptes de l'Església davant el Tercer Mil·lenni.

—L'Església en si mateixa, des del meu punt de vista, no té gaires coses per millorar. Potser hauria de netejar aquesta imatge que ha tingut sempre de predicar la pobresa però viure en la riquesa. No costa gens defensar-se de les crítiques per donar una imatge positiva.

—Aquesta imatge positiva s'aconseguiria també adequant els seus missatges als nous temps?

—Em sembla que és evident que l'Església s'ha adaptat als nous temps i a la cultura. Hi ha noves realitats socials que no en poden quedar al marge, com per exemple, l'ecologia. Pel que fa als seus postulats, encara no tinc gaire clar què és el que s'hauria de replantejar. Si et refereixes als dogmes, crec que s'han d'acceptar perquè no els ha dictat només una persona. Però també s'han d'intentar assimilar, evidentment, no podem acceptar-ho tot amb resignació. En tot cas, els valors essencials són els mateixos i la cultura no els fa canviar.

Francesc Domènech

Jordi Bailach forma part de l'associació juvenil Màstil

Fer riure i fer plorar

Com tothom sap, fer riure és més difícil que fer plorar. Perquè és relativament fàcil fer pessigolles al sentiment i, per tendència, l'ésser humà és un paquet d'emotivitat, i no cal gaire esforç per commocionar les fibres sensibles i fer brollar les llàgrimes. I no és que jo vulgui, Déu me'n guard, treure mèrit al drama situat a l'escenari. Són molts els dramaturgs que han triomfat i em sembla que honradament.

Però si passem al riure, la cosa canvia. Perquè en l'ofici de fer riure hi ha molts matisos i moltes incapacitats, entre les quals, la d'aquells que, com si fossin mancats de recursos, aprofiten tot allò que pot molestar un sector de la societat, més important del que ells s'imaginin i que, molestos evidentment, senten la temptació de trencar la cara al locutor de televisió o al mal pallaso, i en molts casos sort de l'abisme que els separa...

Escric tot això pensant en certs «famosos» presentadors de televisió i recordant, alhora, la fina ironia d'alguns pallasos, no gaire llunyans en el temps, que arrencaven grans rialles del públic que acudia a les seves actuacions, moltes vegades en solitari.

No els feia falta companyia per posar-se el públic a la butxaca.

Oriol Camps

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Potser l'alè que ens falta (4)

Déu dins nostre

Pentecosta culminava així una llarga història que avança a través dels segles. La història de l'apropament de Déu a l'home. La història de la descoberta per l'home d'un Déu cada vegada més compromès amb l'aventura humana.

Moisès, meravellat davant la bardissa que cremava però que no es consumia, havia rebut el missatge sorprenent del Pare: «He vist l'opressió del meu poble a Egipte..., conec els seus sofriments; per això baixaré a alliberar-lo...» (Èx 3, 7). D'aquesta promesa havia sorgit el pacte: «Posaré la meua llei en el seu interior, l'escriuré en el seu cor. Llavors jo seré el seu Déu i ells seran el meu poble» (Jr 31, 33). Entre fidelitats i infidelitats..., amb hores de clarividència i amb hores d'ofuscació..., amb més temença que amor...

Israel havia fet l'experiència de tenir Déu com a referent decisiu i interlocutor constant. Era, sobretot, el Senyor, però ja mostrava, de bon principi, la seva paternitat: «Digues-li (al faraó) això diu el Senyor, Israel és el meu fill primogènit» (Èx 4, 22); «Quan Israel era un noi, me'l vaig estimar, d'Egipte vaig cridar el meu fill» (Os 11, 1). Caldria, tanmateix, esperar Jesús perquè ens fos desvetllat del tot el rostre de l'Abba, el seu Pare i Pare nostre.

Després d'aquest antic parlar de Déu als homes, de moltes maneres i per boca dels profetes, en arribar els dies definitius, parlà en la persona del Fill (Cf. H 1,1). El qui és la Paraula es va fer home i habità entre nosaltres (Jo 1,14). Era el segon gran pas —inaudit i inimaginable— de l'apropament de Déu a l'home, la seva encarnació, la seva immersió en la nostra naturalesa i en la nostra història. En Jesús, el Pare seia a taula amb els publicans i parlava amb pecadors i prostitutes. «Qui m'ha vist a mi ha vist el Pare» (Jo 14, 9).

Des d'aleshores hi hauria homes que en podrien donar un testimoni directíssim: «Us anunciem allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls, que hem tocat amb les nostres mans» (1a Jo 1, 1).

Pentecosta culminava aquella llarga història. L'Esperit Sant no era Déu parlant encara de lluny, com el que descobrí Moisés... Ni Déu fet un de nosaltres en Jesús... Era Déu dins nostre, introduït en la insondable profunditat de cada persona, il·luminant-los la mirada interior i enardint-los el cor, per tal de fer-los descobrir l'obra del Pare i fer-los entendre les paraules del Fill. En Ell Déu se'ns acabava de mostrar i de donar en plenitud.

Ara mateix

Impromptu